

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani — Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica šte. 5/II,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani št. 10.714.

Kakšno je stanje kmetijstva v dravski banovini

Iz poslovnega poročila kmetijskega oddelka

Iz poslovnega poročila kmetijskega oddelka.

Na zasedanju dravskega banovinskega sveta, ki je razpravljal o novem proračunu dravske banovine, je podal ob razpravi o kmetijstvu poslovno poročilo načelnik kmetijskega oddelka banske uprave inž. Podgornik. Iz poročila povzemamo nekaj podatkov:

Hude gospodarske razmere se v preteklem letu še niso v celoti izboljšale. Uredbi o zaščiti kmetov in o likvidaciji kmečkih dolgov sta sicer pomagali, vendar se pri nas še ne pozna blagodejni učinek teh uredb v polni meri, ker je še prevladovala nemožnost, da bi denarni zavodi lahko poljubno izločevali vloge. Proračunska sredstva za pospeševanje kmetijstva so bila tudi v preteklem letu sorazmerno zelo nizka in zato tudi v tem letu ni bilo mogoče zasnovati in denarno podpreti delovanja za napredek kmetijstva v večjem obsegu. Pospeševanje kmetijstva se je zato tudi v preteklem letu moralo v glavnem omejiti na dela, ki jih je bilo mogoče izvesti s sodelovanjem kmeta in njegovih stanovskih in strokovnih društev z majhnimi denarnimi stroški.

Kmetijski pouk

Poročevalec je navedel, da se je kmetijski pouk vršil s strokovnimi predavanji in tečajih, s poukom na kmetijskih in gospodinjskih nadaljevalnih šolah, v potovalnih kmetijsko-gospodinjskih tečajih in v strokovnih kmetijskih šolah. Za večjo strokovno izobrazbo in večjo stanovsko zavest je uvedel kmetijski oddelk strokovna predavanja po radiu, ki so bila vsako nedeljo.

Za dvig kmetijsko-gospodinjske izobrazbe skrbita banovinski kmetijsko-gospodinjski šoli na Mali Loki in v Svečini. Poleg teh dveh skrbi za izobrazbo kmečkega ženstva še sedem zasebnih kmetijsko-gospodinjskih šol. Na novo je bila odprta kmetijsko-gospodinjska šola pri uršulinkah v Skofji Loki. Zasebne šole je končalo 136 gojenk. Število garnitur banovinskih kmetijsko-gospodinjskih tečajev se je povečalo na devet. Kljub razmeroma velikemu številu kmetijsko-gospodinjskih šol ni bilo mogoče zadostiti vsem zahtevam in dejanski potrebi. V celoti je bilo 26trimesečnih tečajev, ki jih je obiskalo 5000 kmečkih deklet.

Kmetijske in gospodinjske nadaljevalne šole so se v minilem šolskem letu smotrno širile predvsem v obmejnih krajih, in sicer v Prekmurju in v Dravski dolini.

Za delo v nadaljevalnih šolah se je učiteljstvo pripravilo v posebnih tečajih. V preteklem proračunskem letu sta bila dva taka tečaja na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Oba tečaja je obiskovalo 69 učiteljev.

Kmetijska šola v Poljčah pri Lescah je bila spopolnjena z nakupom posestva na Bledu. Izvršene so pripravile za ureditev zavoda (internata) in gospodarskih zgradb te šole.

Državna kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani je dograjena in bo kmalu začela delo v lastnem posloplju.

Urejena je bila državna konjarna na Poverničah, ki je v preteklem letu vedno bolj prevzemala pospeševanje konjereje v Sloveniji.

Živinoreja

Največja pažnja se je posvečala živinorejskim selekcijskim društvom, ki med drugim izvajajo plemensko odbiro in vodijo o tem rodovniško knjigo. Po stanju od 1. januarja l. 1937. je delovalo 142 društev, ki so imela vpisanih 6546 krav; od teh je bilo pod mlečno kontrolo 5076. Članov selekcijskih društev je bilo po stanju od 1. januarja leta 1937. 5769. Vsa ta društva so združena po pasmah v šest poslovnih zvez, Banovinska denarna sredstva v minilem letu niso zadoščala. Zato so morali sreski kmetijski odbori pretežni del denarja porabiti za živinorejo, ker bi sicer zastalo vse delo in bi bil uničen sad večletnega dela.

Za izboljšanje svinjereje je bilo razdeljenih po znižani ceni 190 plemenskih merjascev iz priznanih rejjskih središč. Za osvežitev krvi domačih svinj je bilo nabavljenih v Avstriji sedem plemenskih živali. Tudi tu so delo banske uprave znatno podpirali sreski kmetijski odbori.

Na vsakoletno premiranje konj, ki je bilo v vseh konjerejskih središčih, je bilo prignanih okrog 700 živali. Jeseni sta bila nabavljena dva toplokrvna žrebca v dunavski banovini, doma so se pa odkupili vsi boljši žrebci, ki so bili ponudeni v nakup. Septembra je bila velika razstava konj v Beogradu, ki se jo je udeležila tudi dravska banovina.

Vinarstvo

Zaradi še vedno trajajoče vinarske stiske, ki se v doglednem času ne bo zmanjšala, je bila osnovna misel pospeševanja vinarstva, da se vinogradi v manj primernih legah opuste in uporabijo za druge kulture, vinarstvo v pravih vinorodnih legah pa se podpira z vsemi sredstvi, ki so na razolago.

Nadalje je banska urava podpirala vinogradnike v borbi proti boleznim in škodljivcem, v prvi vrsti proti peronospori. V svrhu

uspešne obrambe proti peronospori se je ustanovilo sedem protiperonosporičnih postaj, ki imajo nalogo določati in javljati pravi čas škropljenja vinogradov.

Kmetijske zbornice

Naposled je tudi kmečki stan po mnogih letih prizadevanj dobil svoje zakonito zastopstvo v kmetijskih zbornicah. Med tem ko drugi stanovi že davno imajo svoje zbornice, jih ni imel kmečki stan, dasi je najštevilnejši med stanovi v naši državi.

Zdaj bo mogel tudi kmečki stan po svoji zbornici v važnih kmetijsko-gospodarskih, stanovskih in splošnih gospodarskih vprašanjih povedati svoje tehtno besedo in štiti ter zahtevati svoje pravice.

Kaj se misli letos storiti

Kakor v tem proračunskem letu bo banska uprava, kakor je dalje izvajal poročevalec, tudi v bodočem proračunskem letu posvečala posebno pažnjo izpopolnitvi kmetijskega šolstva. Saj je za gospodarski in kulturni napredek kmečkega stanu predvsem važna temeljita izobrazba.

Ze januarja so bili na novi kmetijski šoli v Rakičanu prvi tečajih. V novem proračunskem letu se bo tudi nadaljevalo urejevanje kmetijske šole v Poljčah.

Banovina bo morala v letu 1939. v skladu z mednarodnimi pogodbami oddati lastniku posestvo banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah. Zato pa bo ustanovila za strokovno vzgojo viničarjev in malih vinogradnikov nove banovinske trsnice. Te bodo pripomogle z oddajanjem dobrega trsnega materiala k pravilni obnovi vinogradov. Kot prva teh ustanov bo trsnica pri Sv. Barbari v Haložah.

Mleko je v mnogih krajih danes med glavnimi viri kmetovih dohodkov. V preteklem proračunskem letu je bil izdelan načrt za preosnovo mlekarstva v Sloveniji. Ta načrt, ki določa zgradbo velikih mlekarin za večje gospodarske okoliše, se bo začel izvajati v prihodnjem proračunskem letu.

Kakor je za vnovčevanje mleka pravilna rešitev le v velikih zadružnih mlekarinah, je pravilna in najbrž edina rešitev vnovčevanja vina v velikih zadružnih vinskih kletih. Teškoče proračunsko leto je dalo tako veliko zadružno klet za 50 vagonov vina v Ormožu, v prihodnjem proračunskem letu se bo skušala doseči ustanovitev še nadaljnje zadružne kleti.

Pri slovenskih hranilnicah so vloge lani narasle

Zveza jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani je sestavila pregled o gibanju vlog pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah v letu 1937. Ker obresti za leto 1937 po večini še niso pripisane, so upoštevané zaradi primerjave številke za leti 1936. in 1937. brez obresti.

Vloge na knjižice so narasle za 9,8 milijona na 603.021.843 in vloge v tekočem računu so padle za 4,2 milijona na 1.005.391.520, med tem ko so znašale 31. decembra l. 1936. 999.014.440 dinarjev.

Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri petih in v tekočem računu pri 13, a število obojih vlagateljev pri petih hranilni-

cah. Vlagateljev na knjižice je bilo 129.112 in v tekočem računu 6394, skupaj 135.506.

Stanje vlog pri posameznih hranilnicah je bilo v milijonih dinarjev: Ljubljana (mestna) 364,2, Ljubljana (banovinska) 169,9, Maribor (b) 88,4, Maribor (m.) 83,4, Kranj (m.) 40,9, Celje (m) 30,9, Novo mesto (m.) 28,8, Rad. (m.) 23, Vrhnika (obč.) 18,9, Slovenski gradec (okr.) 17,2, Kamnik (m.) 13,9, Kočevje (m.) 13, Ljubljana (Hranilnica kmečkih občin) 12,8, Krško (obč.) 11,4, Ptui (m.) 11,4, Brežice (m.) 9,7, Črnomelj (m.) 8,3, Slov. Bistrica (okr.) 8,3, Škofja Loka (m.) 7,4, Sv. Lenart (okr.) 6,6, Gornja Radgona (obč.) 5,3, Marenberg (obč.) 5, Konjice (okr.) 4,7, Or-

mož (m.) 4,7, Ljutomer (m.) 4,7, Murska Sobota (obč.) 4,2, Kozje (obč.) 3,3, Kostanjevica (obč.) 2,4, Rogatec (okr.) 2,4.

Nove vloge pri zaščitnih (15) hranilnicah so znašale 31. decembra lani 205,3 milijona dinarjev, to je 41,6% vseh vlog pri teh hranilnicah, ki znašajo sicer 493,4 milijona. Tu so upoštevane dejansko nove vloge, nadalje pa tudi oproščeni obroki, oproščene

vloge in oproščene obresti, ki se smatrajo za nove vloge in so vedno razpoložljivi. Pri petih hranilnicah so proste vse vloge v znesku 334,6 milijona. Nove vloge so v stalnem porastu in so dokaz vračajočega se zaupanja.

Seveda so nove vloge razdeljene zelo nenakomerno na posamezne hranilnice. Čim prej je posamezna hranilnica oprostila vsaj del vlog, tem več novih vlog izkazuje.

Debela polovica naših kmetij ima do 5 ha zemljišča

Ob splošnem ljudskem štetju leta 1931. je bilo izvedeno posebej tudi štetje kmetijskih gospodarstev po velikosti, lastništvu in rabi zemlje za posamezne kmetijske rastline kakor tudi po stanju živine. Za te podatke je vladalo v vsej državi veliko zanimanje, ker nam kaže ti omogočajo globlje poglede v gospodarsko sestavo najmočnejšega stanu v državi: kmeta. V Avstriji je bilo tako štetje kmetijskih obratov izvedeno leta 1902 na slovenskem ozemlju in v Dalmaciji. Teh podatkov, približno preračunanih na sedanje ozemlje, so se morali posluževati vsi naši pisari o kmetijskih in drugih gospodarskih vprašanjih.

V najnovejšem statističnem letopisu so objavljeni zaenkrat skupni podatki za vso državo in po banovinah, med tem ko podrobni podatki po srezih še niso objavljeni — najbrž zato ne, ker so meje srezov in občin bile od leta 1931. večkrat izpremenjene.

Skupno število kmetijskih obratov je bilo ocenjeno po zadnjem avstrijskem štetju za jugoslovenski del Kranjske in Štajerske na 144.698, sedanja statistika pa izkazuje 154.628 kmetij za našo banovino, kar kaže, da se posestne razmere dejansko niso znatno izpremenile, kar se tiče samo števila posestev.

Sicer pa podajamo najprej podatke o številu in velikosti kmetijskih posestev v naši dravski banovini po skupinah, ki jih navajajo naši uradni podatki:

Velikost v hektarih	Število posestev	Skupna površina v ha
0,01—0,5	18.234	4.422
0,5—1	13.208	9.842
1—2	19.695	29.173
2—5	37.655	125.809
5—10	28.832	207.704

10—20	24.470	344.021
20—50	10.785	306.579
50—100	1.264	82.427
100—200	299	40.173
200—500	31	38.828
nad 500	55	89.658
skupno	154.628	1.278.638

Iz teh podatkov je razvidno, da je največje število kmetijskih obratov v skupini, ki ima od 2 do 5 ha posesti, toda največja je skupna površina obratov, ki imajo po 10 do 20 ha posestne površine. Iz statistike tudi vidimo, da prevladujejo srednji in majhni obrati v našem kmetijstvu. To nam lepo kažejo podatki v odstotkih.

Velikost v hektarih	Število posestev v %	Površina v %
0,01—0,5	11,8	0,4
0,5—1	8,5	0,8
1—2	12,7	2,3
2—5	24,4	9,8
5—10	18,7	16,2
10—20	15,8	26,9
20—50	7,0	24,0
50—100	0,8	6,5
100—200	0,2	3,1
200—500	0,1	3,0
nad 500	0,0	7,0
skupno	100,0	100,0

V Sloveniji je še več majhnih kmetij kakor v drugih pokrajinah države. Če vzamemo, da so do 5 ha male kmetije, jih imamo v Sloveniji po štetju 57,4%, v vsej državi pa 67,8%. Po površini je malih kmetij v Sloveniji 13,3%. Toda velika je razlika med rodovitnostjo zemlje pri nas in drugod v ravnini pomeni kmetija več kakor v gorskih krajih, kjer je le malo orne zemlje. Od vse površine

kmetijske posesti pri nas odpade na orno zemljo le 290.329 hektarov, to je 22,7% vse površine. V vsej državi pa je od 10.645.980 ha kmetijske posesti orne zemlje 5.701.817 ha ali 53,5%. Gozdovi sestavljajo v vsej državi samo 14,8% vse površine kmetijskih obratov, v Sloveniji pa 41,5% vse površine kmetijskih posestev. Zaradi tega sami podatki brez razdelitve po površini še ne dajejo prave slike o posestnem razmerju, ker je treba pri nas posebej upoštevati gozdno posest.

Skupno imajo kmetijski obrati v naši banovini 1.278.638 ha površine, ki se razdeli takole: na orno zemljo 290.239, vrtove 14.837, travnike 232.392, pašnike 134.966, vinograde 24.298, sadovnjake 20.357, gozdove 530.644, ribniki in podobno 2.538 in na nerodovito zemljo 28.408 ha. Iz podrobnega pregleda je razvidno, da imajo največ gozdov posestniki od 10 do 20 ha (127.988 ha) in posestniki od 20 do 50 ha (136.098 ha), to je nad polovico gozdne posesti v Sloveniji.

Od vseh kmetijskih obratov v Sloveniji (154.628) je bilo v rokah kmetov 121.751. v rokah ljudi iz drugih poklicev pa 32.877.

Ti podatki so kakor rečeno iz l. 1931. Od takrat se gotovo še niso znatneje spremenili, tako da nam lahko še v polni meri služijo.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

SIROVE KOŽE. V Krškem se prodajajo sirove kože: goveje po 10 do 11, telečje pa po 12 do 14 Din za kg.

MED. Čisti med se prodaja po 15 do 20 dinarjev za kg.

JABOLKA. Na debelo se plačujejo jabolka v Krškem po 200 do 400 dinarjev za 100 kg.

GOVED IN SVINJE. Na sejmu v Krškem so se trgovali za kg žive teže: volj I. po 5,50 do 6, volj II. po 5 do 5,50, volj III. po 4,50 do 5, telice I. po 4,50 do 5,50, telice II. po 4 do 4,50, telice III. po 3 do 4, krave I. po 4,50 do 5, krave II. po 3,50 do 4,50, krave III. po 2,50 do 3,50, teleta I. po 5,50 do 6,50, teleta II. po 4,50 do 5,50, prašiči špeharji po 8 do 9, prašičji pršutarji po 6,50 do 7,50 dinarjev. Goveje meso I. je bilo po 12, II. po 10, svinjska mast po 18 dinarjev za kg.

dovnjak je odneslo; le tu in tam se še vidi med kamenjem in blatom nekaj zlomljenih vej. Nikjer ni ogromnega skednja, kamor so spravili krmo. Tudi od hleva ni ostalo nič.

In ponosen Devetakov dom? Strahoten plaz je najbrž pogodil zadnjo steno, potem pa je vse drugo povaljal kakor ogromen valjar. Samo dva, trije trami štrlijo pokoneu kakor vislice.

Ko dospejo v vas po prečni bližnici, spremi župnik Devetaka prav do Herleta:

»Najboljše je, da si pri svojih ljudeh!« pravi s pametno preudarnostjo: »Gotovo so že v strahu in skrbeh za tebe. Posebno materi moraš biti v oporo in tolažbo! No, pa saj ni, da bi ti prav jaz moral to povedati. Devetak!«

Kakor že prej tako vcepi tudi zdaj župnik dolžnost v razburkane misli svojega spremljevalca. Ravna se po modri izkušnji svojih visokih let. Ko se odprejo vrata pri Herletu, se župnik poslovi uverjen, da je boljše tako, da pusti Devetaka samega s svojo. Kolikor pozna Devetakovo mater, bo ta pač Loizu bolj v oporo kakor on njej. To ga bo tudi počasi spet vzravna.

Ves premočen se napoti župnik proti domu, toda zavest, da je tudi Jeraja in Habjana oplazil plaz, ga žene nazaj pod hrib. Prav oddahne si, ko vidi, da je strahoten plaz sicer uničil Devetakovino, toda njene razvaline so porinile plaz bolj na desno, da ni zgrmel na sredo vasi Polom Devetakovine je rešil Solčavo pred plazom. Prav brez škode sicer tudi nista odletela Habjan in Jeraj: polja in travnike jima je plaz močno zasul. Tudi gospodarska poslopja jima je bolj ali manj poškodoval, toda stojijo pa še. Treba

PAVEL¹⁶ HRIBAR: PLAZ USODE

Župnik pozna takšne obupajoče ljudi in ve, da kaj radi zapadejo popolni brezbriznosti, iz katere se rodi divji obup. Ve pa tudi, da je iz tega en sam izhod: Treba je dati tem ubogim ljudem smisla in smotra, iz katerega pričnejo zidati novo življenje.

Zato vzklikne župnik, da bi molčičneža zdramil, z vso resnobo:

»Nobenega smisla več? Ti moram pa že reči: Prav od tebe nisem nikoli pričakoval takšne besede, Devetak!« Ker ve, kje mora pograbiti, ne premišlja dolgo:

»Nisem še čul do danes, da bi bil kedaj kakšen Devetak zapustil svoje lastne ljudi v najhujših tegobah, kakor nameravaš ti to storiti!« Kmet pogleda in se zdrami iz svoje tope zamišljenosti:

»Kdo pa vendar govori o tem, gospod?« Vesel, da je Devetak sploh odgovoril, nadaljuje župnik:

»Kaj nisi pravkar rekel, da je zdaj vse brez pomena? Pri tem pa si pozabil, da sedita in čakata tebe pri Herletu v bridki stiski tista, ki te je rodila, in še ena, ki si jo rodil. Tvoja dolžnost je, tako pravim, da skrbiš zanju, kakor pač in kolikor moreš, Devetak!«

»Strahopetec nisem in vem, kaj je moja dolžnost do matere in do otrok!« se skorasti Devetak. Ta odgovor je že pogumnejši. Toda spet se zbudi ono drugo, ki mu jemlje ves pogum:

»Samo hiša, gospod, naša hiša!« Njegov

glas je ves zlomljen v tegobi teh misli. Župnik pa ne popusti v svojem naskoku:

»Zares, strahotna usoda je zadela hišo! Toda kdo ve, če ni v tej nesreči le nekaj dobrega. Samo mi tega ne vidimo, ker je skrito našim očem!« pravi in stegne svojo roko proti Devetaku, kakor da bi ga moral spet podpreti. Prav hudega se nadeja, zato mora Devetaka skrbno na to pripraviti:

»Toda postavimo, da bi bila hiša res preč, pa bi ti vendar ostala še dolžnost do svojih!... Mrtva reč je hiša!« takoj zaokrene župnik pogovor na praktične stvari in skuša najti tukaj tolažbo za Devetaka.

»Sicer pa sam veš, da bi tudi potlej ne bil med siromaki!... Saj imaš še hosto, polje in travnike! Živino in opravo so ti spravili na varno, pa tudi brez denarja nisi! Bo pač treba znova začeti, saj to je smisel življenja na tem svetu!«

Devetak prikimava, saj mora dati župniku prav. Ko pa dospejo dol do njegovega doma in vidi v svitu smolenic podrtijo namesto ponosnega doma, tedajci krikne iz njega vsa zadržana bolečina, da otrpne možem kri v žilah! Kakor pijan se opoteka Devetak.

Župnik stoji poleg njega in ga drži s svojimi rokami, pa mu ne ve ničesar drugega povedati v tolažbo kakor: »No, Devetak!« Prav tiho izgovarja to, da ostane v teh besedah še zmerom mehko sočutje.

Gornje niče pod mladim gozdom, ki ga je kar odbrilo, so vse zasute z gruščem. Sa-

Sejmi

1. marca: Krka, Nova vas na Blokah, Konjice, Planina pri Sevnici;
3. marca: Gornji Tuhinj, Koprivnica, Vransko, Velenje, Oplotnica;
4. marca: Petrovče;
5. marca: Boštanj, Vuzenica;
6. marca: Sv. Peter pod Sv. gorami.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili 22. t. m. v devizah (s pristeto premijo):

- 1 holandski goldinar za 24 01 do 24 16 Din;
- 1 nemško marko za 17 34 do 17 46 Din;
- 1 ameriški dolar za 42 59 do 42 95 Din;
- 1 angleški funt za 214 91 do 216 97 Din;
- 100 francoskih frankov za 140 66 do 142 10 dinarjev;
- 100 češkoslovaških kron za 150 83 do 151 93 dinarjev;
- 100 italijanskih lir za 225 05 do 228 13 Din.

Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 454 Din Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu v Ljubljani po 8 25 Din, nemški klinški čeki pa po 14 38 Din.

Drobne vesti

Boj Švice proti silni poplavi zlata. Švicarski vladi prizadeva hude težave vse močnejši dotok tujega denarja in zlata, ki ga tuji bogatini skušajo naložiti v švicarske denarne zavode, da bi imeli svoje imetje na varnem. Ta zlata poplava je za Švico veliko breme, ker imajo švicarske banke toliko vlog v gotovini in zlatu, da ne morejo denarja več nikamor nalagati. Skupna vsota tuje gotovine v Švici znaša danes okrog 50 milijard dinarjev. Denar pripada povetini znanim evropskim finančnikom, velikim trgovcem in članom raznih vladarskih rodbin. Preobilje denarja pomeni za Švico nesrečo, zato pripravlja bernska vlada neusmiljene ukrepe za izgon tujega denarja.

Precej lesa smo izvozili lani iz države, in sicer za vrednost ene milijarde in 133 milijonov dinarjev. Če primerjamo lanski izvoz s predlanskim, vidimo, da se je povečal po vrednosti za 73%, po teži pa za 83%. Največ lesa je šlo v Italijo, zatem v Anglijo, v Nemčijo, v Madžarsko, Grčijo, Nizozemsko, Argentino, Egipt, Avstrijo, Belgijo, Alžir, Maroko, Tunis in še drugam.

Velik izvoz lesa v Nemčijo se obeta. V Sarajevo se je vrnil iz Nemčije glavni ravnatelj Šipada dr. Ulmanski, ki se je pogajal

z Nemci za izvoz našega lesa. Ta pogajanja so uspela ter bodo mogli naši izvozniki izvoziti v Nemčijo v prvem trimesečju za 3 milijone 185 tisoč mark lesa, in sicer hrastovih hlodov, drugega trdega lesa, rezane hrastovine in drugega rezanega lesa, dalje mehkega lesa, furnirja in pragov.

Vprašanja novih plavžev brez uporabe koksa in uporabe premoga za pridobivanje pogonskih olj in bencina. Naša uprava državni rudnikov namerava zgraditi v Lublji nove moderne plavže, odnosno naprave za topljenje železne rude Gré za naprave po Kruppovem načinu, ki omogoča pridobivanje železa in rude brez uporabe koksa, ki ga morajo uvažati iz tujine. V zvezi z naročilom takih naprav je odpotoval v Nemčijo ravnatelj državnih rudniških podjetij v Sarajevu Milošević z nekaterimi strokovnjaki, da preučijo to vprašanje, preden se odda naročilo v vrednosti 25 milijonov dinarjev Kruppovemu podjetju. Prav tako se preučuje vprašanje pridobivanja pogonskih olj iz rjavega premoga. Minister za gozdove in rudnike Kujundžić je nedavno izjavil, da se vprašanje razširjenja premogovnikov preučuje v zvezi z vprašanjem porabe rjavega premoga za druge svrhe kakor za kurivo. Naš narodni zavod za rude in gorivo pri ministrstvu za gozdove in rudnike je nedavno pričel preučevati možnosti gradnje naprav za pridobivanje bencina in tehničnega olja iz rjavega premoga. Preučevanje se nanaša na vprašanje dobičkanosti take industrije, na vprašanje sposobnosti posameznih vrst premoga za ta namen in na vprašanje kraja, kjer naj bi se zgradile take naprave. V Nemčiji so pridobivanje bencina iz rjavega premoga znatno izpopolnili.

D O P I S I

BERIČEVO. Društvo kmečkih fantov in deklet priredi v nedeljo 27. t. m. v Kmečkem domu predpustno zabavo s plesom in kmečko večerjo za vse došle goste. Začetek zabave ob 16. uri, a večerja bo takrat, kakor se navadno na kmetih vrši, torej ko se mračí. Da bo večerja res dobra, sklepamo iz tega, ker se naše kuharice že zdaj pripravljajo zanjo. Na svidenje v nedeljo!

NOVO MESTO. Prostovoljna gasilska četa v Novem mestu priredi 26. febr. ob 8. zvečer in 27. febr. ob 3. popoldne v dvoraní

Prosvetnega doma, gasilsko veseloligro »Usta« novitev gasilske čete v Bendjah. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, vljudno prosimo za obisk. Prostovoljna gasilska četa v Novem mestu.

STRANICE. Stranice so gorska vasica pri Konjicah. Pred približno 10 leti je zapustil neki Gande straniški občini okrog 75 000 dinarjev in sicer je osebno zagotovil g. Matiji Fijavžu, ki je bil dolga leta obče spoštovani straniški župan, da bodi ta denar za zidanje šole. Pred leti so občani od tega denarja dovolili takratnemu župniku 5000 dinarjev za zvonove in nekaj tisočakov za svinjake, sedanemu župniku pa okrog 5000 dinarjev za popravilo zidu okoli cerkve. Ostanek je ostal naložen v Okrajni hranilnici. Zdaj pa se govori, da hočejo denar porabiti za zidanje Prosvetnega doma. Pri tem pa je šolsko poslopje v takem stanju, da je sramota, ko morajo otroci in učitelji sedeti v takih prostorih. Šolsko poslopje je staro in pritlično. Ima samo dva razreda, da mora imeti en razred popoldanski pouk. Poleti še gre, pozimi je pa huda in otroci se vračajo v trdi temi domov. Straničani vedo, da bodo morali seči v žep in zidati novo ali pa povečati sedanjo šolo. Vedo pa tudi, da šolskega poslopja ne zida vsa občina, marveč samo tista vasi, iz katerih hodijo otroci v šolo. Straničani hočejo omenjeni denar porabiti za šolsko poslopje, ker ne premorejo denarja, da bi iz lastnih sredstev zidali šolo.

ZABUKOVJE PRI SEVNICI. Veliko število naročnikov priljubljene nam »Domovine« v občini in županiji Zabukovju dela mnogo preglavic našemu g. župniku, ki bi pač rad pridobil ljudi za »Slovenskega gospodarja« in »Domoljuba«. Ker smo Zabukovljani trde hribovske grče, se seveda za to ne zmenimo, ampak pridno čitamo in naročamo »Domovino«. Ko je g. župnik v času božičnih praznikov hodil po hišah blagoslavljat tako zvani božičnik, kakor je pri nas navada, je tu in tam naletel na »Domovino«. To ga je tako jezilo, da je potem po drugih hišah pripovedoval, da imamo ponekod strup pri hiši. Če bi bil ta priljubljeni list res tako strupen, bi ga kot kristjani tudi mi obsodili. Ker pa pri njem tega ne vidimo, se nam čudno zdi, da g. župnik v take hiše sploh pride po bero in se ne boji, da ne bi dobil zastrupljene pšenice, ajde in drugih pridelkov. G. župnik, roko na srce in povejte po pravici, ali berete kaj protiverskega v »Domovini«.

jih bo popraviti, pa bodo držala spet za nekaj rodov. Mnogo lažji je bil župnikov posel pri teh dveh družinah, čeprav so otroci in ženske vekali in so možje v skrbeh povešali glave.

Celjska kolona je takoj zgrabila spet za lopate, da očisti cesto navlake, ki jo je porinil plaz čez njo. Dežuje še vedno brez prestanka.

XVIII. POGLAVJE

V solčavsko dolino, zlasti v družine, ki jih je zadela nesreča, se je naselila žalost. Mnogo tolažbe pa je prinesla vsem pripravljenost za pomoč sosedov, ki jim je prizaneslo. Devetak, ki je imel prej mnogo zavistnežev, ni nič več mogočnej Devetak.

Dežuje pa še vedno. In iz teh večnih nalivov je nastala takšna povodenj, da je zajela vse do zadnjega.

Iz vsake dolinice, z vsake planine, iz vsakega žleba, iz vsakega kamnitega kóta, z vseh grebenov in previsov žubori, grgra in žumi voda navzdol. Vseh teh tisoč malih in večjih curkov pa hiti v Savinjo. Ta se jezna peni ob svojih kamnitih obrežjih in nasobih. Todi nasipi, ki so jih pozidali pred desetimi leti, grozijo popustiti. Pozidali so jih po takratnem najvišjem stanju vode, saj niso iz prejšnjih izkušenj verjeli, da bi mogla biti kdaj še večja škoda.

Zdaj pa kaže, da je bilo tisto pred desetimi leti prava otroška igra proti temu, kar je zdaj planilo nad Solčavo. Brez moči strmijo ljudje z grozo v blatno vodovje, ki vdira kot nov veseljni potop v dolino.

Prej bistrozeleno Savinjo je vsa rumena in rjava od zemlje in grušč, ki ga nalivi stalno prinašajo v njo.

Na svojih valovitih plečih nosi cele skladnice človeškega dela s seboj: premetava izkoreninjena drevesa in se polgrava z obeljenimi platanicami, skorjo in trskami. Cele svinjake, hlevce in hleve vali s seboj. Tu vidiš mrtve živali odrgnjene, napihnjene in smrdljive plavati po vodi: mačke, pse, koze, teleta, svinje in celo tu in tam kravo ali konja, vmes pa les, buče in plasti sena.

Vse to plavotje bije proti nasipom. Debla udarjajo ob kamenje: enkrat, desetkrat, stokrat, tisočkrat. Najprej se morda odluči iz nasipa en sam kamenček; v to vdolbino pa ližejo valovi in udarjajo spet nova debla, in rušenje je čedalje večje.

Kjer še stojijo nasipi, se morda nakopičijo v ovinku drevesa, ki ovirajo deroče valove, da se jezni mečejo kar čez nasipe. Tako postanejo iz njiv in travnikov jezera, ki se združujejo, dokler ni vse pod vodo. V teh hudih časih je postala vsa gorogranska dolina globoko jezero... Toda vedno še dežuje in dežuje.

Pod vodo so pota in ceste. Samo na višjih klanci hjih je še videti. Če se še spusti kakšen voz po cesti, zaliva voda kolesa prav do vasi s svojimi umazanimi valovi.

Kjer so stali svinjaki in hlevci, ni o njih ne duha, ne sluha. Povodenj je vse odnesla. Povsod jih vidiš, kako plavajo kakor črne barke po ogromnem veletoku. Najhujše je še, da ni mogel izzoriti krompir, ki je bil zadnja nada v tem žalostnem poletju. Valovi so izgrebli nezrele gomolje, ki plavajo z drugim plavotjem vred po Savinji.

Gorogransko jezero je široko in globoko in seže od ene strani doline do druge. Iz njega štrlijo hišice. Skoro nobene ni med

njimi, ki bi ne utrpela večje ali manjše okvare. Samo nekaj izjem se tišči varno pobočij, kakor da bi se bale, da jih ne bo zdaj pa zdaj odneslo v dolino. Do oken in še čez segajo valovi, kleti so polne vode, iz posameznih hiš plavajo kosí pohištva... Ljudje so ušli na podstrešja in strehe. Celo koze so spravili s seboj. Nesreča je takšna, da nihče ne pomni hujše.

Zares je Devetaka hudo zadelo: domačijo mu je odneslo, svet nad hišo in pod njo je opustošen. Na tem mestu se ne bo dal postaviti nov dom, ker voda še vedno hruje izza ostankov Mahovitega slemena in se meče hodournik prav čez bivšo Devetakovo domačijo. Hudo razdejanje je to zares, toda še hujše je zadelo zdaj dolince.

Stiska in skrbi so tako povezali ljudi, da so postali drug drugemu več ko sosede. Zdi se, kakor bi bili vsi člani ene same velike družine. Morda bi se ljudje kljub vsem strahotam ne bili znašli, če bi ne bilo modrega župana Kneza. Noč in dan je na delu, v vsako hišo ga zanese. Pa govori možem:

»Poglejte, vsi ste v hudi stiski. Nikomur ni prizaneslo: enega je oplazilo huje, drugega manj. Nobeden od vas menda ne verjame, da si bo lahko opomogel sam brez tuje pomoči. Jaz sodim, da ga ni takega med nami! Kdo nam bo pa pomagal, vas čujem vpraševati?«

Začudeno ga gledajo ljudje, on pa se zvito smeji:

»Drug drugemu bomo pomagali. Zdaj, ko je nesreča za vse enaka, tudi naj ne bo razlike med malim in velikim. Uime so vam pobrale toliko, da ste si danes skoraj tako drug drugemu podobni kakor takrat, ko ste

Politični pregled

V soboto je

končal banovinski svet dravske banovine svoje letošnje zasedanje

na katerem je obravnaval novi proračun dravske banovine. Ob zaključku se je g. ban zahvalil članom banovinskega sveta za sodelovanje in izrekel tudi zahvalo uradništvu banske uprave. Potek razprave je bil razmeroma živahen. Govorniki so skoro vsi naglašali, da bi morala imeti banovina višji proračun, če bi hotela vsaj za silo ustreči potrebam prebivalstva.

V narodni skupščini

se je nadaljevala razprava o državnem proračunu,

ki je bila skozi zelo živahna in je večkrat prišlo do prerekanih med vladnimi poslanci in opozicijo. V sredo se je končala splošna razprava in je bil državni proračun v načelu sprejet.

Na podlagi dogovora, ki ga je sklenil Hitler z dr. Schuschniggom na sestanku v Obersalzbergu, je bila preosnovana dunajska vlada in so zdaj

v avstrijski vladi štirje hitlerjevci,

med njimi je zlasti znan dr. Arthur Seyss-Inquart, ki je prevzel notranje ministrstvo. Dogovor obeh kancelarjev je imel tudi za posledico pomiloščenje nad 3000 avstrijskih hitlerjevcev, ki so bili zaprti zaradi raznih političnih prestopkov.

V nedeljo popoldne je bila v Berlinu v proslavo petletnice narodnosocialistične vladavine seja nemškega državnega zbora, na kateri

je imel kancelar Hitler tri ure trajajoč govor

o uspehih petih let. Med drugim je Hitler naglašal kot enega največjih uspehov dejstvo, da je dal nemškemu narodu polno orožje, s katerim lahko branj svojo državo. K tem uspehom spada tudi zgraditev čisto enotnega vodstva naroda in države. Nadalje je poudarjal, da bo Nemčija vztrajala pri svoji dosedanji politiki in da o vrnitvi v Društvo narodov ni govora, češ da je bila l. 1919. nekaterim narodom vsiljena krivična mirovna

goli privekali na svet. Saj je vsa dolina kakor eno samo pokopališče, kjer tudi leži bogatin poleg berača v najlepšem miru!... Zato vam pravim, združite se. Jaz bom že gledal, kaj se bo dalo še kje dobiti!

»Odkod kaj?« hočejo vedeti ljudje. Spet se Knez pritajeno smeji:

»Trebalo bo za takšno splošno nesrečo potrkati tu in tam na pristojnih mestih, da splošnost pomaga nositi naše hudo breme. Seveda pa moramo v prvi vrsti skrbeti za to, da bomo v vsem edinili!«

Toliko časa je dopovedoval in prigovarjal ter pritiskal na kmete, da so v Solčavi osnovali pomožno akcijo. Vsak lahko pomaga s tem, da da od tega, kar mu je ostalo: krme za živino, živeža za tiste, ki ga nimajo, obleke... karkoli pač kdo more.

Ta ali oni ima morda prostor, ki ga lahko pogreši: torej sem z njimi!... Tukaj se lahko spravi pod streho družina, ki ne more več ostati v svoji hiši. Drugod se morda najde vsaj prostora za otroke. Prav, bodo pa starši našli kje drugod streho.

Seveda, predvsem je pa potreba denarja. Solčavska občina ga bo pač morala nekje dobiti, vsaj za ublažitev najhujše stiske.

Knez sede za svojo mizo in drugi dan pišejo že vsi časopisi o plazu, ki je uničil Devetakovino, in o strahotni povodnji, ki je mnogim odnesla vse, kar so premogli. Članek se končuje s pozivom na državo, da pomaga nesrečnejšem. Morda s posojilom brez obresti ali pa s prav nizko obrestno mero. Vse to pa seveda pod pogojem, da tisti, ki sprejme pomoč, sam zgrabi za delo!

V Herletovi dvorani se zbere na poziv župana Kneza vsa soseska k ustanovitvi »Skup-

pogodba, a naloga Društva narodov da je, to nasilje učvrstiti kot nekaj več in nespremenljiv temelj mednarodnega življenja. Hitler je zatem izvajal, da Nemčija priznava državo Mandžukuo, da bo vodila neizprosno borbo proti boljšeštvu, zaradi česar je bila tudi sklenila protiboljševiški dogovor z Japonsko, da hoče za vsako ceno imeti kolonije, da Nemčija nima ne v vzhodni Aziji in ne v Spaniji ozemeljskih interesov, da nemško zavestništvo z Italijo sloni na skupnem svetovnem naziranju in da je skupni smoter Nemčije in Italije neodvisna Španija. Glede odnošajev s Francijo in Anglijo je dejal, da Nemčija nima po vrnitvi Posarja nobenih ozemeljskih zahtev več nasproti Franciji. Tudi z Anglijo da nima Nemčija nobenih sporov. Razen kolonij ni povodov za kakršenkoli spor. Glede Češkoslovaške je menil, da bi morala tudi za tamošnje Nemce veljati pravica samoodločbe in da bi se z dobro voljo že našla pot do sporazuma. Omenil je še zblizanje s Poljsko in izrekel odkrito zahvalo avstrijskemu kancelarju dr. Schuschnigg, s katerim se je bil pred dnevi sporazumel.

Iz Londona javljajo, da je pod vtiskom ulerjevega govora, v katerem je bila malo okrcana angleška zunanja politika,

angleški zunanji minister Eden postal ostavko

Začasno vodstvo zunanjega ministrstva je prevzel lord Halifax. Glavni vzrok Edenovega odstopa pa so bila nesoglasja z nekaterimi tovariši v vladi glede italijansko-angleških pogajanj, češ da čas za taka pogajanja še ni pripraven spričo italijanske gonje proti Angliji.

Med Hitlerjem in Schuschniggom sklenjeni dogovor je porazno učinkoval na avstrijske monarhiste, kakor je razbrati iz izvajanju raznega časopisja, ker smatrajo, da so z njim

prekrižani vsi njihovi načrti o vzpostavitvi avstrijske monarhije pod habsburškim žezlom

Prav tako je razumljivo, da je vest o dogodkih v Avstriji potrla tudi Otona Habsburškega, ki je v zadnjem času z vso resnostjo računal, da ni daleč čas, ko bo lahko zasedel avstrijski prestol. Zato je sklical sestanek svojih zaupnikov, ki se bo te dni tajno vršil v kneževini Lichtensteinski. Na ta sestanek pridejo voditelji monarhističnega gibanja iz Avstrije, pa tudi drugi prijatelji Habsburžanov.

ne pomoči, ki naj vodi vsa dela, ki bodo potrebna, da se popravi prizadejana škoda. V tej veliki stiski so vendar prišli ljudje do iste misli, da morajo opustiti vse strankarske boje in držati krepko skupaj. Zato so takoj izvolili tri odposlance, ki naj gredo v Ljubljano, če bo potreba pa tudi v Beograd, da izposlušajo denarno pomoč. Na čelu te odprave so župan Knez, župnik in Devetak, kakor je predlagal župan:

»Sodim, da bi šla ta dva! Kaj ne? je vprašal župan.

Seveda, ta dva naj gresta!« vzklikajo od vseh strani.

Odposlanci prevzamejo pred seboj in pred drugimi hudo odgovornost, da bodo ravnali tako, da bo za vse prav in pravično. Ne samo sestavitev potrebne vloge jim je pripadla, temveč jih čaka tudi mnogo potov, ki jih bo treba morda še napraviti v teh zadevah.

Takoj se lotijo dela. Ni še preteklo štiriindvajset ur in se že peljejo vsi trije v Ljubljano. Tam dobijo povsod odprta vrata in vse umevanje za težavni položaj Vse siromaščine, povzročene po naravnih katastrofi, sicer ne morejo oblastva takoj odpraviti, toda mnogo se bo dalo pomagati. Posebna komisija bo pregledala škodo in bo našla sredstva, da bo odpomogla najhujši bedi.

Prav zadovoljni se vračajo domov solčavski odposlanci s svojim uspehom. Ko sedijo pri čaši vina pri Balantu v Celju, vsi prisluhnejo. Pri sosedni mizi se pogovarjajo o zanimivi razpravi, ki bo prihodnje dni na sodišču. Kakor morejo razbrati iz pogovora, gre za razpravo proti Francetu Gregorinu... Zdaj pade celo njegovo ime kakor

Moskovska »Pravda« je priobčila proti Angliji naperjen članek, v katerem

napada tiste angleške državničke, ki bi radi pripravili Rusijo do tega, da bi posegla v vojno med Japonsko in Kitajsko.

Nekateri angleški politiki, izvaja »Pravda«, zdaj na vse načine dopovedujejo Ameriki in Rusiji, da so njune koristi na Daljnem vzhodu najbolj ogrožene in da bi morali nastopiti proti Japonski. »Pravda« naglaša, da se Rusija ne bo vmešala v vojno proti Japonski, tudi če bi ji dale velesile jamstvo Evrope, da ne bo nobena evropska država napadla njene meje na zapadu. Hkratu »Pravda« odločno zanikuje vesti, da Rusija vrši vojne priprave na Daljnem vzhodu.

Rumunska vlada je izdala vrsto važnih odredb. Tako je poslej

vsem rumunskim uradnikom prepovedano članstvo v političnih strankah.

Uradniki, duhovniki vseh ver, učitelji in javni nameščenci ne smejo več hoditi na politične shode. Prepovedane so vse parade političnih strank. Na javnih prireditvah so prepovedane tudi vse zborne deklaracije. Prepoved, ki jo je izdala bivša Gogova vlada proti izhajanju ruskih listov v Besarabiji, je še vedno v veljavi.

Iz Barcelone poročajo,

da so se republikanci umaknili iz Teruela,

ki so ga frankovci skoro čisto obkolili. Umik je potekel v popolnem redu, kakor zatrjuje republikansko uradno poročilo. Tudi nikakega orožja niso pustili v mestu. Kaže, da so frankovci nastopili z veliko premočjo in da so ta uspeh izvojevali s hudimi izgubami.

Iz Sanghaja javljajo,

da so Japonci začeli ofenzivo ob Rumeni reki.

Kitajci se tukaj krepko branijo in ni slišati, da bi dosegli Japonci zadnje dni kakšne pomembne uspehe. Japonske vesti govore le o zavzetju Sinciang.

DEKLE, KI »ZENO IN DOM« SI NAROČI, SE GOTOVO KMALU POROČI.

Ženski časopis »Žena in dom« stane četrtletno 12, s prilogo vred pa 18 dinarjev. Naročite ga pri upravi Ljubljana 108/D.

tudi ime žrtve: potoškega lovca. Vsi ugibajo, kje je škofijski gozdar, ki ga že vsi smatrajo za ubijalca.

»Nemara boš moral spet kmalu v Celje, Devetak!« pravi župan pri tej priliki. »Morda tudi Mimika zaradi pričevanja, sodim... Nerodna reč! Toda tudi to bo minilo!«

To je bil samo Knezov ovinek, da bi zvedel, kaj bo rekel Devetak k vsej tej zadevi. Oba z župnikom zato pazljivo prisluhmeta, ko Devetak izpregovori:

»Kaj nerodna?« pravi Devetak in zmaje z glavo. »Kar se ti danes zdi nerodno, nemara že jutri ne bo več!... Hudo nam je vsem danes, čež nekaj tednov bo že vse drugače. Mene je vse to izučilo: Hudo je samo v nas, v naših srcih!«

Župnik se nasmehne tem njegovim besedam: »Tako je, Devetak! Kdor je prišel do tega prepričanja, ta more napraviti celo iz slabega dobro!« Vsi trije trčijo, ker jih že kliče zategel avtobusov glas.

XIX. POGlavJE

Solčavska zasilna pomoč kakor tudi izdatna podpora javnosti sta dobra poroka za bližni preokret v stiski. Tudi nebo, se zdi, se je usmiliilo ljudi. Se visijo debeli oblaki kakor ogromne umazane zastave med gorovjem nad dolinskimi hišami, toda počasi se dvigajo više nad belo kalovje in se umikajo za gorske velikane. Spet se pokaže zamolklo modro nebo v vsej zgodnje jesenski krasoti. Kakor za slovo še pade zdaj tu zdaj tam za vevnico dežja. Čez nekaj dni že spet plove zvečer mesec preko gorskih čeri med gosto posejanimi zvezdami.

(Dalje prihodnjič.)

Domače novosti

* Volitve patriarha srbske pravoslavne cerkve so bile v nedeljo v Beogradu v tako imenovani saborni cerkvi. Izmed šestorice, ki jo je sv. sinod izbral iz svoje srede, so dobili največ glasov črnogorski mitropolit dr. Gavriilo Dožić, potem budimski mitropolit dr. Georgij Zupković in dabro-bosanski mitropolit Petar Zimonjić. Kraljevo namestništvo je potem postavilo za patriarha dr. Gavriila Dožića, ki je dobil 50 glasov, med tem ko je dobil dr. Zupković 27, Zimonjić pa 23 glasov. S tem je bilo spet zasedeno dolgo mesece prazno mesto patriarha, to je vrhovnega poglavarja srbske pravoslavne cerkve v Jugoslaviji.

* **Razpis občinskih volitev za 48 občin.** »Službeni list banske uprave dravske banovine« objavlja razpis banske uprave, s katerim se določajo za nedeljo 27. marca občinske volitve v 48 občinah. Volile bodo občine: v srezu Brežicah: Brežice; v srezu Celju: Kalobje, Slivnica, Sv. Jurij pri Celju in Zalec; v srezu Črnomlju: Dragatuš; v srezu Dravogradu: Črna, Kapla, Mežica in Remšnik; v srezu Gornjem gradu: Gornji grad in Nova Stufca; v srezu Laškem: Laško; v srezu Lendavi: Genterovci; v srezu Litiiji: Šmartno pri Litiiji; v srezu ljubljanski okolici: Želimlje; v srezu Ljutomeru: Razkrižje, Strigova in Veržej; v srezu Logatecu: Stari trg; v srezu Mariboru deznem bregu: Črešnjevec, Laporje, Poljčane, Slov. Bistrica in Soodna Polskava; v srezu Mariboru levem bregu: Korena, Sv. Lenart v Slov. gor., Sv. Rupert v Slov. gor. in Sv. Trojica v Slov. gor.; v srezu Murski Soboti: Bodonci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad Kupačica, Martiči, Pečarovići, Pertoča, Puceni Selo v Prekmurju in Šalovci; v srezu Ptuju: Koa, Ormož, Središče in Svetinja; v srezu Slovenjgradcu: Slovenjgradec, Šmartno pri Slovenjgradcu, Ščitani in Št. Ilj pri Velenju. V prekmurjskih Genterovcih so razpisane volitve zato, ker je lanske volitve upravno sodišče v Celju razveljavilo. V ostalih občinah na en razpisane nove volitve na osnovi prekomasacijskih odločb z zadnjim prekomasacijskim ukazom v jeseni preteklega leta.

* **Gasilstvo naj pride pod notranje ministrstvo.** Te dni je izšla druga številka glasila beograjske gasilske župe »Požarne odbra-

ne«. Uvodnik je napisal notranji minister dr. Anton Korošec o preosnovi gasilstva. Članek pravi med drugim: »Statistika kaže stalno naraščanje požarov od svetovne vojne sem. V teku časa se je pokazalo, da vprašanje gasilstva ni bilo rešeno s tem, da je prišlo izpod nadzorstva ministrstva notranjih del in prešlo pod ministrstvo za telesno vzgojo. Gasilska služba se tiče predvsem koristi javne varnosti in spada vodstvo njenih poslov v roke bana, odnosno sreskih načelnikov kot nosilcev državnih oblastev. Kakor v drugih državah tako se mora tudi pri nas spojiti gasilska služba s policijsko požarno službo. Ministrstvo notranjih del pripravlja posebno uredbo o ureditvi celotne obrambe proti požarom v naši državi. Pooblastilo za to bo dobilo v finančnem zakonu za leto 1938-39.«

* **Prometni minister dr. Spaho je odpotoval v Italijo v spremstvu s pomočnikom inž. Šnelerjem.** Dr. Spaho se namerava seznaniti s tamkajšnjimi prometnimi razmerami, zlasti z motoriziranim prometom. Prometnega ministra bo med njegovim 14 dnevnim prebivanjem v Italiji zastopal minister Svetozar Stanković.

* **Država je kupila rogaško železnico.** Ministrski svet je odobril pogodbo, ki jo je sklenil v imenu države prometni minister dr. Spaho z družbo rogaške lokalne železnice. Po tej pogodbi odkupi država od omenjene družbe lokalno železnico za 6.300.000 dinarjev.

* **Nesebičnost, ki ji gre priznanje.** Dne 6. februarja so bile volitve za senat. Senatnje volijo narodni poslanci, banovinski svetniki, ki so imenovani, potem mestni predsedniki, ki so tudi imenovani in naposled občinski predsedniki. Potni stroški za volilce, zlasti za one iz oddaljenih občin, so precej veliki. Zato dobijo volilci čisto lepe dnevnice za stroške. Volilci na Hrvaškem, ki so pristaši Mačkove seljaške stranke, so si od dnevnice pridržali samo toliko, kolikor so za prave potrebe v Zagrebu in na potovanju v Zagreb in nazaj porabili, ves preostanek, ki je znašal 20.000 dinarjev, pa so poklonili svoji Gospodarski slogi. Podobno so ravnali lani hrvaški kmetijski svetniki ob prvem zasedanju Kmetijske zbornice v Zagrebu. Dobili so namreč tudi dnevnice in po vrhu še znesek za železniške vozovnice prvega razreda. Kar jim je preostalo, so darovali v sklad za pomoč nerodovitnim kmetjem in skladu za gradnjo doma Gospodarske sloge.

Perilo je hitro oprano

če vzameš vedno
SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO
...in za namakanje žensko hvalo

* **»Prosilec mora biti iskren pristaš JRZ.«** V »Službenem listu banske uprave dravske banovine« z dne 16. t. m. čitamo naslednji razpis: »Občina Dobova, okraj brežiški razpisuje pogodbeno mesto občinskega tajnika. Šolska izobrazba: najmanj štiri razredi srednje ali njeje enake strokovne šole. Plača po dogovoru. Varščina 5000 dinarjev. Prosilec mora biti iskren pristaš JRZ. Pravilno kolokovane prošnje je vložiti v roku 30 dni pri podpisani občini. Uprava občine Dobova.«

* **Izšla je že druga knjiga založbe »Cesta«,** ki si je zastavila nalogo, da bo izdajala vsakomur dostopne, sološno zanimive, lepo opremljene in najcenejše knjige. Ne samo inteligent, tudi kmet in delavec si želita dobrega branja. Založba »Cesta« izdaja izbrane knjige po 10 din, v platno vezane po 15 Din. Prva je izšla zbirka »Zgodbe brez groze«, v drugi knjigi pa sta kratka, svetovno slavna romana »Peter Veliki« in »Rasputin«. Toplo priporočamo obe knjigi. Pišite na naslov: Založba »Cesta«, Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5.

Frank Ernest

Neznanka s tančico

Kriminalni roman

»Mirno!« je zaklical, ko se je speči prebudil in se začel močno upirati. »Green Wrington, pridita pomagat!«

Kakor je bil močan, bilo Foyleu težavno držati plen dotlej, da sta prišla oba poklicana na pomoč. Zdaj je nastala v temni kabini obupna borba. Temni prostor in tema sta bila hudi oviri za uradnike. Foyle je vztrajno držal ujetnika, dokler mu ni spodrsnilo, da je udaril z glavo ob steno.

Spričo lahke omotoce so Foyleove roke ma o popustile, in ujetnik se mu je strgal iz rok in zbežal. Foyle, Green in Wrington so planili za njim, a bilo je prepozno. Pljusk v vodo je povedal, da je možak ubral edino pot, po kateri jim bo morda ušel.

»Užite luči in za njim!« je zavpil Wrington svojim ljudem. »Vozite tesno ob obrežju.«

Z bliskovito naglico in brez besede so bili izvršeni njegovi ukazi. Eden izmed čolnov je pazil, da odreže pot beguncu na severno obrežje, drugi pa je križaril previdno med čolni in pazil na to, če se bo begun hotel rešiti na katerega izmed čolnov.

Foyle pa je skočil v enega izmed privezanih čolnov in poklical še ostale tri tovariše k sebi. Zdaj so tudi ti štiri s svojim čolnom začeli lov.

Dobri dve uri so vztrajno iskali, dokler ni do kosti prezeblil Foyle izjavil, da je lov brez pomena. Nato je Wrington poklical oba čolna in vsi so se vrnili na ladjico, s katere

jim je oti neznanec pobegnil. Pri luči žepne električne svetilke so našli v kabini ročno torbo s perili. Green je vzel iz torbe srajco in jo otipal. Nato je pokazal na naslov odlične tvrdke, ki je bil prišit na ovratniku.

»No, takih dragih srajc ne nosijo stražarji čolnov,« je menil Foyle. »To torbo vzamemo s seboj. Green, Vi, Wrington pač ostanete še tu. Preiščite ladjico temeljito in poiščite, kdo je njen lastnik in kako se piše pobegli stražar. Jutri zjutraj mi pridite poročat.«

Foyle je bil izredno slabe volje, ko se je vrnil v urad kriminalne policije. Njegovo razpoloženje se pač ni razvedrilo, ko je v uradu dobil zapisano nastopno telefonsko sporočilo iz Liverpoola:

»V prvem razredu londonskega brzega vlaka so našli omotenega moža. Po listinah, ki so bile najdene pri njem, je sklepati, da je omamljenec nadzornik Blake od londonske kriminalne policije. Zdaj je v zdravniški oskrbi in je še vedno nezavesten. Nevarnosti za življenje ni. Peljal se je z elegantno damo s črnimi lasmi in modrimi očmi. Izkušali jo bomo najti. Ali veste kaj podrobnejšega o njej?«

Besno je udaril uradnik s pestjo po pisalni mizi. »Razen nas je še nekdo drugi počel neumnosti. Preberite, Green, in brzojavite natančen osebni opis knežne Petrovske v Liverpool. Naj jo aretirajo, če jo iztaknejo.

iščejo naj jo na poštah parnikih, ki so pripravljene, da odplujejo.«

Naslednje jutro je prispel direktor policije sir Hilary Thornton v Foyleovo pisarno, da bi poiščeval, kako zadeva napreduje. Foyle mu je vse natančno obrazložil in nadaljeval:

»Če bi le mogli dognati čigavi so prstni odtiski, bi nam bilo že pomagano, toda ne moremo ugotoviti, ali so Grellovi, preden ne primemo Grelle samega. Perilo v ročni torbi je svoje žase kupil on. To sem ugotovil O Wringtonu še nisem nič slišal. O Goldenburgu sem se Pinkertonovo pomočjo odkril, da je bil pred petimi leti tri mesece v San Franciscu in da se je takrat menda kar kopal v denarju. Grell je prišel tja mesec dni pred njegovim odhodom in je od onod odpotoval že dan po odhodu.«

»Naključje.«

»Morda, Ameriški listi pa so takrat stalno poročali v Grellovih potovanjih in krajih, kjer se mudi. Zato je prav mogoče, da je šel Goldenburg le zato v San Francisco, da bi ga bil tam dobil. Pred dvema letoma ko je stanoval Grell v Newyorku, je vsakega prišel Goldenburg iz Indije k njemu na obisk in se je tri dni nato odpeljal v Kapstadt. Tako sem menda nesporne dognal, da je obstajala neka zveza med obema.«

»Prav utegneta imeti,« je priznal sir Hilary.

»Razen tega je takrat prišel Goldenburg v Newyork z neko damo, katere opis se natančno ujema z opisom Petrovske. Zaprav si je takrat nadela ime gospe Baltonove.«

»Rad priznam, da je v vaših odkritih marsikaj, kar zveni zelo verjetno,« je rekel policijski predsednik. »Toda kako si razlagate

* **Za gostilničarsko pivovarno v Laškem** je te dni dospelo nadaljnjih sedem vagonov potrebnih, med njimi dva vagona strojev. Kotlarna bo kmalu gotova. Zda pride na vrsto varilnica in ostalo. Prvo pivo iz nove pivovarne bo prišlo v promet najbrže šele na zimo.

* **Založba Slovenska knjiga** se je pred kratkim ustanovila v Kamniku. Izdajala bo počeniši s 1. marcem mesečno revijo »Slovenska knjiga« in na leto po 4 dobre, izvirne slovenske knjige, samo dela naših pisateljev (romane, povesti, novele itd.). Založba je povabila vse slovenske pisatelje k sodelovanju in bodo zato njena revija in knjiga najlepši izbor sodobnega slovenskega slovstva. Mesečna naročnina za knjige in revije znaša skupno din 16., vpisnina ob prvem naročilu din 5.— Podrobnejša pojasnila dobiti v prospektu, ki ga prejmete brezplačno, če pišete ponj na naslov: Slovenska knjiga, Kamnik. Uredništvo »Slovenske knjige« je v Ljubljani Vodnikova cesta 13/II. Urednik je književnik I. Albreht in naj sodruzniki vse prišpevke pošiljajo njemu na označeni naslov.

* **Na Murskem polju primanjkuje krompirja.** Iz Ljutomera pišejo: Povpraševanje po krompirju na Murskem polju je veliko. Kupci niso samo tujei temveč tudi domačini. Minilo deževno leto je vzelo nad polovico pridelka, nekaterim posestnikom pa še več. Mnogi gospodarji ga letos ne bodo imeli niti za seme.

* **Kako pokoplje bednik mrtvega novorojenčka.** Grobokop v Framu je na župnem pokopališču v Framu pri kopanju novega groba našel plitvo pod gornjo plastjo zemlje majhno krsto, v kateri je bilo trupelce novorojenega deteta ženskega spola. Zadeva je bila prijavljena oblastvom in preiskava je dognala, da je mrtvega otroka povila neka ubožna viničarka zaradi padca v nekem gozdu. Ker pa ni imela sredstev za pogreb, je viničarka mrtvega novorojenčka zavila v cunj, napravila majhno krsto in truplo ponoči pokopala na pokopališču.

* **Po 23 letih se je vrnil iz Rusije.** V Split je prispel Stjepan Čurković iz Pasiča pri Tomislavgradu. Mož je bil 23 let v ruskem ujetništvu skoro ves čas v Kemerovu v Sibiriji. Ko je prišel tja, je šlo to mestoce 3000 prebivalcev, zdaj jih pa šteje nad 130 tisoč, ker je dobilo mnogo industrijskih podjetij. Tam se je oženil, toda žena se ni hotela vrniti, ker ni hotela zapustiti Rusije.

to da dobi Grell tu v Londonu ljudi, ki mu pomagajo izginiti in zvesto drže z njim, ko vendar pri zločinih navadno ni tako?»

»Tega vam zaenkrat še ne morem reči. Toda nekaj vem,« — uradnikov obraz je postal trd in odločen — »da bom njegove pomočnike drugega za drugim zlomil. Tistega, ki smo ga zasačili pri zadevi z rdečim Skejem, imamo že za zapahi. Res je, da ne zine niti besede, toda Grellu vsaj pomagati ne more več. Ivana Abramoviča tudi lahko primemo vsak trenutek, in če se bo prijatelj v Liverpoolu posrečilo ujeti knežno, ki se je izmuznila kakor jegulja, bo to spet pomenilo za Grella eno oporo manj.«

V tem trenutku je stopil v sobo nadzornik Green in povedal:

»Poročilo o lady Heleni Meredithovi. Machin javlja, da je davi ob petih odšla od doma, kupila pri postaji Rdečega križa številko »Telegrafa«, jo hitro pogledala, vzela po tem svinčnik in papir ter začela nekaj računati. Nato se je peljala domov, odšla spet čez četrte ure in se peljala do policijske stražnice ob Waterloojskem mostu. Tam je hotela govoriti s kakšnim detektivom in so ji naročili naj se oglasi ob devetih dopoldne pri policijskem uradu v Waappingu. Tega pa ni storila,« je končal svoje poročilo, ko je videl, da gleda njegov predtojniki na uro. »ampak je šla naravnost domov in se odtlej ni pokazala iz hiše.«

»Aha!« je vzkliknil Foyle. »Vedela je, da bo izšel tisti oglas v »Telegrafu« in je godaj vstala da bi Grella opozorila, če bi slučajno navedel svoj naslov. Potem je morda kaj brala ali slišala o našem včerajšnjem iz-

* **Motorno kolo ga je usmrtilo.** Mladi Andrej Uršič iz Gorice je divjal z motorjem po cesti in zavozil v 54letnega Franca Zavatlala. Zavatlal je padel tako nesrečno, da je bil prepeljan v bolnišnico in umrl.

* **Smrtna nesreča v tvornici.** V tkaninski tvornici Jugobruni v Kranju se je zgodila huda nesreča. 32letni delavec Žakelj Franc je opazoval v tvornici delavce, ki so prevržali premog. Nenadoma pa mu je padlo na glavo dvigalo, s katerim so delavci dvigali premog. Bil je takoj mrtev.

* **Zmrznil je iz Smartna pri Slovenjgradcu** pišejo, da so na cesti našli mrtvega 52letnega zidarja Jakoba Globočnika. Mož je zmrznil, ker je zaradi bolezni in preveč zaužitega alkohola na poti domov padel in obležal.

* **Dve smrtni železniški nesreči.** V nedeljo zvečer je odšel z doma iz Majlanda mizarški vajenec Cigole Franc ter hotel prekoračiti železniško progo. Ker so mu bili vagoni napoti, je hotel zlesti pod njimi na drugo stran. V tem trenutku pa je potegnila lokomotiva in kolesa vagonov so šla nesrečno čez trebuh. Na obupne klice so prihiteli premikači in nesrečnega Cigoleta prenesli v brzojavno skladišče. Ponesrečenec je v smrtnih vzdihih še povedal svoje ime. Učil se je za mizarja pri mojstru Gričarju v Loki pri Zidanem mostu. Druga nesreča pa se je pripetila v ponedeljek dopoldne v Gračnici med Zidanim mostom in Rimskimi toplicami. Tam je dovalčilniški tir Faltarjeve parne žage. Ko je lokomotiva na tem tiru opravila svoje delo, je zavozila spet na glavni tir, kjer jo je premikač Franc Jančič priklopil k vagonom. Nato je Jančič držeč se za železni drog železniškega voza stopil med vagoni izood odbijačev. V tem trenutku pa je prisopil osebni vlak iz Zagrebu in je tender lokomotive udaril nesrečnega Jančiča tako silno po glavi, da mu je prebil lobanjo in zlomil tudi tilnik. Osebni vlak se je ustavil sredi proge in vzel ponesrečenca v službeni voz, hoteč ga prepeljati v celjsko bolnišnico. Ponesrečenec pa je že med potjo do Rimskih toplic izdihnil.

* **Mladenci rekruti!** Oni, ki ste potrjeni ali skrajšanega roka službe čimprejšnjega vstopa v kader ali odložitve službe v kadru informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. Tudi vsa ostala vojaška pojasnila daje za malenkostno plačilo konsekvenciran pisarna Per Franc kapetan v o. Ljubljana.

letu in je upala, da bo lahko izprašala kakšnega uradnika.«

Sir Hilary je pokimal in zapuhtil sobo. Med vrati je pozdravil nadzornika Wringtona, ki je prihajal.

»No?« je vprašal Foyle radoveden in stopil k peči. »Nerodna, neprijetna noč je bila, ali ne?«

»Nisem utegnil misliti na to,« je veselo odvrnil uradnik. »Odkrili smo, da so lastniki čolnov najeli tega človeka na priporočilo neke posredovalnice za izbošanje ladij, ki pa je moralo biti ponarejeno kajti v posredovalnici za zadevo nihče ne ve. Izdal se je za ameriškega mornarja in se skoraj nikoli ni pokazal. Davi je prišlo zanj na ladjo pismo, pa ga nisem odprl, ampak sem ga prinesel s seboj. Bilo je naslovljeno na Jamesa Floydja. Pri preiskovanju čolna smo odkrili marsikaj, kar vas bo morda zanimalo. Najvažnejše sem prinesel kar s seboj.« Vzel je iz žepa majhen zavitek, razvil papir in spustil na mizo zaviti predmet.

»Hudiča!« je vzkliknil Green. »Nožnica za bodalo!«

XVIII. POGLAVJE

Heldon Foyle je hotel že odpreti pismo, naslovljeno na Jamesa Floydja, toda prav tedaj so mu naznanili prihod lady Helene Meredithove, in zato sta se oba nadzornika umaknila.

Dekle je bilo očitno zelo razburjeno. Hitro je stopilo v sobo in je med potjo reklo: »Gospod Foyle, kaj je z Grellom?«

Foyle je skomignil z rameni in odvrnil: »Gospodična, zelo srečen bi bil, če bi to vedel.«

Maistrova ulica 14. Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 din.

* **Smrt po nesrečnem naključju.** Te dni je v Trutkovi pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah neki 18 letnik po nesrečnem naključju zadel s strelom iz puške 39 letnega posestnika Ivana Vrbnjaka. Vrbnjak je bil prepeljan v mariborsko bolnišnico, kjer je v noči na soboto izdihnil.

* **Strašna smrt zaradi nepremišljenosti.** V Priradi pri Osluševcih se je pripetila huda nesreča. 20-letni Alojzij Vilčnik je na vlaku izmaknil skiepnemu sprevodniku signaino ploščo in razpočnik. Na svojem domu si je Vilčnik potem ogledoval razpočnik. Pri tem pa je nastala strahovita eksplozija in mladenič je obležal ves v krvi. Poškodovanec je nekaj minut zatem izdihnil.

* **Požar.** V viničariji Mihaela Petroviča v Sedlašku je nastal požar in je vsa stavba pogorela do tal. Družina viničarja Štefana Gajzerja si je komaj rešila življenje.

* **Smrt pred hišo.** V Zgor. Voličini se je pripetil žalosten primer smrti. Posestnik Franc Hrstnik se je močno opil in ponoči obležal pred hišo. Ko so ga našli, je bil že mrtev. Umril je zadet od možganske kapi. Bil je vdovec ter je zapustil tri nepreskrbljene otroke.

* **V rudniku mu je zdrobilo nogo.** Tridesetletni ruda, Loize Rogelj iz Toplic, oženjen in oče dveh majhnih otrok, je te dni delal v kisovškem rovu. Ko je z dvema tovaršema vrta premog, se je utrgala težka plast Rogelj je bil na najbolj izpostavljenem mestu, pa ga je podsulo tako, da so mu težki skladi zajeli desno nogo in mu jo zdrobili pod kolenom. Če bi ne bil dovolj hiter in priseben, bi ga bila plast vsega pokopala pod seboj. Ko so ga prinesli iz jame, mu je nudil prvo pomoč zdravnik bratovske skladnice, ki je odredil takojšen prevoz v Ljubljano. Zda je mož razmerno dobro zaslužil, a poslej za takšen posej ne bo več sposoben. Zaslugek se bo skrčil, izrednih doklad za nezgodo pa po novem pravilniku bratovskih skladnic ni več. Tako bo nesrečna družina v veliki meri odvisna od usmiljenja rudniškega ravnanstela.

* **Krava je utonila v hlevu.** Pri Močilnikarju v Veliki vasi pod Sv. Miklavžem imajo v hlevu napajališče. Nesreča je hote'a, da se je v nedavni noči odtrgalo od jaslji več goved. Boj, ki je nastal med živino, je pogol mlado kravo v globoko jamo, iz katere se ni mogla rešiti in je utonila.

Nestrpno je udarila s peto po tleh. »Ne ravnajte z menoj kakor s kakšnim otrokom!« je rekla. »Vem, da se je nekaj zgodilo, in hočem, da mi vse poveste!«

»Lady Helena, že večkrat sem vas opozoril,« je dejal uradnik. »Z ognjem se igrate in ne škodujete samo gospodu Grellu, ampak tudi sebi. Za vsak vaš korak vem. Poslušajte nasvet, moža ki vam hoče dobro, kajti niti vaš položaj niti vaše ime vam ne bošta mogla pomagati, če boste še kdaj na poti meni in mojim ljudem. Storil bom svojo dolžnost, ne da bi se oziral na kakšne posledice.«

»Torej ga niste našli!« je vzkliknila. »Kaj vam more škodovati, če mi to odkrito poveste?«

»Grella doslej nismo našli,« je odgovoril Foyle. »Njegovo skrivališče smo izvohali, pa se nam je izmuznil.« Po teh besedah je vstal in se je priklonil.

Začutila je tolikšno olajšanje, da ni niti opazila, kako na hitro je končal pogovor. Nato je šla.

Tedaj je Foyle odprl pismo in bral:

»Ljubi gospod Floyd! Poskusil sem izvesti vaše naročilo, toda sreča mi ni bila naklonjena in moral sem biti zelo previden. Mornarske papirje in izpričevala sem kučil z lahkoto. Lole pa nisem več videl od včera, ko je odnesla oglas v upravo lista. Zato ne vem, ali si je priskrbel kaj denarja. Mislim, da sem tu precej varen. Ljudje so zanesljivi, samo zaradi večnega igranja in kajenja tu ni prav prijetno. Pišite mi vendar še kaj na naslov: Gospod Mackirty, Smikestreet 146, Shadwell.«

Da je napisal te vrstice Ivan, in sicer prav verjetno v kakšni kvartaški ali celo opijski

* Smrt pod drevesom. V Selnici ob Muri se je pripetila huda nesreča. 24 letni posestnikov sin Jožef Gornik in njegov oče sta se domenila, da pojmeta v gozd spravljat posekano drevje k poti. Ker se je oče še nekaj zadržal v hlevu, je šel sin naprej in se kar sam spravil na delo, in sicer je hotel najprej spodnesti težak hrast, ki je na strmem pobočju posekan obvisel na drugem drevesu. Ko je to deblo z dolgim vzvodom dvigal, je drevo res padlo, pri tem pa je padel tudi Gornik tako nesrečno, da ga je deblo pritisnilo ob tla. Ko je prišel v gozd oče, je našel sina že nezavestnega. Zdravnik mu ni mogel več pomagati in je nesrečnež kmalu izdihnil.

* Demonstracije so zahtevale smrtno žrtev. V Sibeniku je nedavno zvečer priredil Dimitrije Ljotić predavanje. Spremljan od skupine svojih pristašev je prišel Ljotić v predavalno dvorano in začel predavati. Komaj pa se je predavanje začelo, je v dvorani nenadno ugasnila elektrika. Zborovalci, po večini gimnazijci, so nato prižgali sveče, da se je predavanje nadaljevalo. Ta čas pa se je zunaj na cesti pred dvorano zbrala velika množica ljudi in vnila: »Dol z Ljotičem dol s fašizmom!« Skupina stražnikov je hotela demonstrante razognati, vendar se ji to ni posrečilo. Demonstranti so metali kamenje v okna dvorane in jih vse razbili. Zaradi tega je policija poklicala na pomoč četo orožnikov, vendar se številni demonstranti kljub temu niso hoteli raziti. Policija je zaradi tega streljala v zrak in ko še to ni pomagalo, je ustrelila med ljudi. Padlo je več žrtev. Sedemnajstletnega mizarja Dragotina Belamarića je krogla zadela v vrat, da je umrl med prevozom v bolnišnico. Poleg tega je oblegal hudo ranjen še en demonstrant, »adeti v glavo, laže pa dva. Od kamenja, ki so ga metali demonstranti na policijo je obležalo precej ranjenih šest stražnikov in orožniški oficir. Šele okrog polnoči se je policiji posrečilo razognati demonstrante in vzoostaviti red na ulicah. Ljotić je moral ves čas ostati v dvorani, nato pa ga je policija spremljala do avtomobila, s katerim se je odpeljal proti Kninu.

* Odkritje zanimive rimske grobnice pri Ludbregu. Ko so prekonavali ozele za železniško tingo Koprivnica-Varaždin, se je zagrebški muzej zavzel za starine, kj bi mogle biti odkrite pri tem delu. Proga drži skozi pokrajino, v kateri so našli že mnoge

beznice, je bilo precej očito. Foyle je poklical Greena in mu pokazal pismo.

»Ali je daleč do te ceste?« ga je vprašal. »Ali mislite iti takoj tja?« je odvrnil nadzornik. »Če ga hočemo zanesljivo dobiti v roke, bi bila nočna racija z obkoljenjem sumljive hiše skoraj zanesljivejša.«

Toda Foyle ni maral izgubljati časa in zato so takoj vse pripravili. Hišo je dal obkoliti od vseh strani in uro nato sta se dobila Foyle in Green v neki umazani pivnici blizu Smikeove ceste z okrožnim nadzornikom detektivov, kjer si je dal Foyle kot šef poročati o že storjenih ukrepih.

»Je ogelna hiša na tej strani ceste,« je rekel okrožni nadzornik, »in gospodarita ji lopovski stari Kitajec Li Fu in neki zloglasni človek po imenu Keller iz San Francisca. Ta vodi v eni izmed zadnjih sob prvega nadstropja igro za denar, ki se imenuje faro, med tem ko Kitajec oskrbuje zgoraj opitisko beznico. Oba sta na čelu družbe zlikovcev. Razen teh so še trije najdaši tu. Lokal obratuje podnevi in ponoči.«

»Kaj niste mogli tega brloga že prej zapreti?« je zagodrnjal Foyle.

»Lopovi so preveč prebrisani,« je odvrnil nadzornik. »Poskušali smo že vse, da bi vtihotali v lokal nekaj naših ljudi. Če bi vdrl v hišo z dovoljenjem za hišno preiskavo, bi nam to nič ne koristilo, zakaj lopovi imajo sredi in zadaj skrivna vrata in preden se nam posreči vdreti skozi ena ali druga vrata, že lahko znotraj odstranijo vse sumljive reči, ki bi bile dokazni material proti njim.«

Foyleove modre oči so se nepotrpežljivo iskrale. »To je vse zelo lepo, gospod nadzornik,« je dejal jezno. »Zakaj ni poizkusil en

NAVEGJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

iz okforda močno in dobro izdelane

iz kalane alumin brez ovravnika

17

24

iz frenža trajne modne barve

26

31

iz turin močne sportni vzorec

38

40

moderne barve in iz finega poplita vzorec

triko srajce različnih modnih barv

Srajce iz lastne lovarne

Sternceki CELJE 97

UMZ-K-Z-NORU-N-K-POZJ

starodavnih znamenitosti. Kustos muzeja dr. Josip Klemenc je nedavno doznal, da so v vasi Poljancu kmetje odkopali veliko grobnico. To je grobnica nekega rimskega veljaka iz II. stoletja po Kristu in, kar je posebno zanimivo, veljak je bil pokopan s svojim razkošnim vozom in konji vred. Voz je okrašen s srebrnimi ploščicami in iz bronu. Velika grobnica je polna tudi drugih zanimivih in dragocenih starin.

* Vlom v župnišče v Podsredi. V župnišče v Podsredi se je vtihotalil brezposelni krojaški pomočnik France Zvonar, ki pa ni prišel do večjega plena, ker ga je še pravčasno zasabil župnik in ga je prepodil. Izmaknil je le nekaj starih avstrijskih kron in pa nekaj britev. Zvonar je po tatvini pobeg-

nil in ga orožniki še niso izsledili. Zvonar je star okrog 40 let in je doma od Sv. Petra pod Sv. gorami.

* Ležišča rud pri Šempasu. Visokošolec Karel Ventin je našel pri Šempasu v Julijski krajini ležišča bauxita, ki segajo tja do Sv. Mihaela. Površne preiskave so ugotovile, da vsebuje bauxit ponekod 40 do 50 odstotkov aluminija in okoli 16 odstotkov železa, kar bi zadostovalo, da se začne ruda industrijsko izkoriščati.

* Krvava bitka med vinjenimi fanti. Pri posestniku Nanzerju, po domače Kavšku, v Malem Črnelem, je sedela družba fantov in deklet. Pili in plesali so. Pozno ponoči se je pa začulo pod okni glasno aufbiksanje in iz hiše je stopilo nekaj fantov na hišni prag.

»sam uradnik vtihotali se v brlog? To bi šlo laže.«

»Kaj takega nismo dopustili,« je odvrnil nadzornik. »Enega samega bi umorili, preden bi mu mogli priti na pomoč.«

Nadzornik se je prestrašen umaknil, zakaj njegov predstojnik je obledel od jeze in je skrčil roke v pesti. Vendar je govoril zelo mirno, ko je spet povzel besedo.

»Tako izkušen mož, kakor ste vi, bi pač moral vedeti, da je včasih treba tudi kaj riskirati. Pa pustiva to. Danes vam bo dajal navodila nadzornik Green. Čez eno uro se spet vrnem gospod Green. Sam bom šel v to hišo. Delajte po lastnem presodku, če boste mislili, da sem v nevarnosti.«

XIX. POGlavJE

Faro je čisto hazardna igra, kj ne zahteva od igralca nikake spretnosti. Če zaprejo kje na zapadnem koncu Londona kakšno igralnico, se navadno izkaže, da so tam igrali bakarat ali ruleto, med tem ko je na nasprotnem koncu mesta skoro brez izjeme faro najbolj priljubljena igra. Ta čisto preprosta igra obstoji v tem, da staviš na vsako karto, ki se izigra.

Čeprav je bil beli dan, so igrali v sobi prvega nadstropja pri razsvetljavi in z zastritimi okni. Kakšnih deset do petnajst mož je sedelo okoli velike mize, ki je bila na enem koncu izrezana v polkrogu, v katerem je krepak, mračno gledajoč možak vodil banko. Pred njim je ležala jeklena skrinjica, ki je bila prav tolika, da so šle karte vanjo. Gornja karta se je videla skozi odprtino. Karte je potiskala navzgor posebna vzmet in tesna špranja ob strani je služila v to, da je skozi

njo vzmet potiskala karto drugo za drugo ven. Na obeh straneh skrinjice so ležale karte, na katere so stavili. Levo zraven pa je bila blagajna. Igrali so tako, da so imeli na mizi prt s slikami kart in igralci so si izbirali te slike, češ, to ali ono karto bo porinila vzmet iz skrinjice. Ker so morali vedno paziti na to, da policija nenadno ne vdere v igralnico, je sestajalo vse igralno orodje iz lahke gorljive snovi ali pa iz takšnega materiala, ki se je v vroči vodi hitro raztopil. Zato je v peči stalno vrel lonec vode, v katero so lahko takoj vrgli vse, kar bi jih moglo izdati.

Takšna je bila igralnica, v katero je hotel vdreti Foyle.

Foyle je odšel v pisarno kriminalne policije ter se oblekel v zamazano obleko rokodelca. Green in okrožni nadzornik sta pa gledala skozi okno pivnice, kako je mahedral vzdolž Smikeove ceste. Pri zadnjih hišah je na videz zmeden obstal in jih resno opazoval, preden se je približal igralnemu brlogu in potrkal na vrata, ki niso imela zvonilne naprave. Vrata so se samo nekoliko odprla in pokazal se je odurni obraz vratarja Jima.

Foyle se je zarezal vanj: »No, dečko, odprti, da bom šel noter.«

»Glejte, da izginete. Pijani ste in ne stajajte v tej hiši,« je rekel Jim in zaloputnil vrata.

Toda opotekajoči se Foyle je začel tolči po vratih in Jim jih je ves besen spet odprl. In začel s krepkimi kletvicami pozivati nadležnega gosta, naj se pobere odkoder je prišel. (Dalje prihodnjič)

Proti njim je pianil Skufča Tone iz Črnelega in začel mahati okoli sebe s kolom. Da bi razorožil kričača, se je zapodil v Skufčo posestnikov sin Zaman in mu hotel odvzeti kol, da bi preprečil nesrečo. Vasovalci so menili, da je Zamanov naskok znak za medsebojni spopad. V okrilju noči so se fantje udarili in zabliskali so se noži. Sirova bitka je zahtevala vrsto žrtev, ki so morale poiskati zdravniško pomoč. Huje ranjene pa so spravili v bolnišnico. Najbolj je poškodovan Tone Skufča, ki je dobil sunek v hrbtni mozeg. Zdravnik je ugotovil, da bo mladenič zaradi hude poškodbe ostal v spodnjem delu telesa hrom za vse življenje. Zadeva pride pred sodnike.

* Vlom v kmečko hišo. V hišo posestnice Marije Cesarjeve v Golobinjeku v občini Mirni peči so vlomili tatovi in odnesli več svilenih in volnenih ženskih oblik, mnogo perila, nekaj riuh in druge posteljnine, več namiznih prtov, več parov ženskih čevljev, dve posodi svinjske masti, vrečo soli, nekaj slanine in več kosov mila. Cesarjeva je vlom prijaviła orožnikom v Mirni peči, ki so ugotovili, da sta bila na delu 25letni Janez Zaletel in njegov pajdaš Franc Rataj, oba znana klateža. Hude preglavice delajo tatovi orožnikom v Senovem pri Rajhenburgu. Tam je bila na delu tatinska družba, v kateri so bili Jože Štefančič, Franc Kastigar, Tone Miller, Jože Lekše in vojaški ubežnik Ivan Romih. Zadnja dva sta že aretirana. Vlomilci so imeli skrivališča po okoliških gozdovih, skrivali so se pa tudi po skednjih in zarušenih zidanicah. Po aretaciji Lekšeta in Romiha so se ostali trije naibž umaknili nekam na Dolenjsko.

* Nevarna tatinska tolpa prijeta. Orožnikom pri Sv. Barbari se je posrečilo prijeti vlomilsko tolpo, ki je že dolgo časa strahovala Haloze. Aretirani so bili Franc Fajt iz Jelovca, Stefan Prašnik iz Zlogonia, Rudolf Hrvčanič iz Budišaka in Franc Habek iz Budišaka v savski banovini. Prebivalstvo Haloz se je zdej oddahnilo od nestranskega strahu pred to tolpo. Vrli orožniki zaslužijo vse pohvale.

* Sleparski cigani. V hišo posestnika Francja Zajca v Velikem Sviru so prišli trije cigani in ena ciganka. Zaiževa žena je bila sama doma in so cigani od nje izrabili razno zlatino in srebrnino. Še isti dan so orožniki cigane aretirali in jih izročili v zapore v Laškem.

Listnica neodničtva

Sv. Anton v Slovenskih goricah. Ali je bila izžrebana vaša tobačna srečka, poprašajte na davčno upravo.

Lokavci — Križevci. Tistega dobisa nismo priobčili. Saj je boljše tako. Prosimo pa vas, da nam dopisujete. Kratko in jedrnat!

Gotovlje. Ugančarji pridejo.

Ponotnikovo torbo Štrigovski Sokol je prvič zboroval v svojem domu

Štrigova, februarja.

V nedeljo 13. februarja je imel štrigovski Sokol občni zbor v lastnem domu, ki si ga je kupil v minulemu letu. Zadovoljstvo, da se je mogel zbor vršiti že pod lastno streho, je privabilo številne člane te naše mlade sokolske postojanke v sokoleki dom, kjer je na odru visela velika slika prvega starševca Nj. Vel. kralja Petra II., ki mu je ob otvoritvi zborovanja zaključilo članstvo krepki Zdravci.

Zbor je vodil zaslužni starosta br. Tomislav Kovač, predsednik občine. Zupno uravo je zastopal br. Šašelj, okrožje pa br. Stopar. Čitanju poslanice so sledila poročila, ki so pokazala veliko delavnost mladega društva. Tajniško poročilo je podal vneti sokolski delavec br. Golub, ki je obrazložil delo poedinega Sokola v organizaciji ter podal sliko društvenega dela v preteklem letu, ki je bilo pretežno v izvrševanju programa pet-

letke, ki se je z nabavo doma že delno izvršil. Prosvetno poročilo je podal br. Turko. Iz njegovega poročila je razvidno, da je bilo društvo tudi v tem pogledu zelo marljivo. Uprizorjene so bile tri predstave, vršila so se predavanja in nagovori, poslovala je knjižnica, narodni prazniki so bili dostojno praznovani in tudi društvenim večerom se je posvečala pažnja. Načelniško poročilo je podal br. Sitnik. Telovadci so nastopali pri vseh nastopih v okrožju, deca pa si je na mladinskem dnevu v Ljutomeru pridobila prvo mesto. Telovadili so vsj telovadni oddelki. Še živahneje je postalo delo, ko je društvo dobilo svoj dom. Blagajniško poročilo je podal br. Štiberc, ki je zelo štedljivo vodil gospodarsko stran društva. Precej čistega je vrgla tombola, tako ima društvo s kupljenim domom samo 9070 dinarjev dolga. Za svoje marljivo delo je dobil brat Štiberc pohvalo. Tudi ostala poročila so pokazala vsestransko delavnost društva. Pri volitvah je bila izvoljena dosedanja uprava, ki bo izvršila vse, kar si je lani stavila in izvršitev v Petrovi petletki. Na doseženih uspehih je društvu čestital župni delegat br. Šašelj, ki je omenil med drugim, da sokolstvo tudi danes ne sme kloniti. Sokolska misel je vedno zmogljiva in mora tudi zdaj. Okrožni načelnik br. Stopar je vzradoščen čestital društvu k nabavi doma ter podal nekaj smernic za delo v tem letu, zlasti za proslavo 20. letnice zedinjenja, proslavo 75. letnice Sokola Ljubljane in za priprave za praški zlet.

Dragoceni hrastov les se prodaja pod ceno

Ljutomer, februarja.

Z Murskega polja prihajajo tožbe, da so začeli kmetje lepe stare hraste kar na debelo sekati in prodajati. Po večini so menda ta hrastovina izvažajo v tujino. Če se bo to pustošenje nadaljevalo, bo kmalu hrast prava redkost Murskega polja in ne bo hrastovine niti za domačo potrebo, saj je znano, da to drevo zelo počasi rase.

Po vrhu vsega pa se hrastovina, kakor čujemo, prodaja po izredno nizki ceni, ker kmetje ne poznajo pravih cen ali pa čisto sploh ne vrašujejo po pravih cenah, ker jim manjka denarja. Tako je neki kmet prodal 15 hrastov, ki bi bili vredni okrog 7000 dinarjev, za manj ko 3000 dinarjev. Med prodanimi hrasti je bilo eno deblo dolgo 15 metrov.

Odločilni činitelji bi morali posvečati temu pojavu več pozornosti in posebno slediti na prste raznim nakupovalcem, ki zlorabljajo nepoučenost v cenah.

Pretepalala sta ga, dokler ni poljubil palice

Krčevina, februarja.

Nedavno zvečer se je pripetil v Krčevini pri Mariboru sirov dogodek. V Korenovo gostilno sta prišla dva vinjena, bolj oblečena moška. Že pri vohu v gostilno sta razgrajala. Komaj sta tujca stopila v vežo, sta napadla neko žensko, ki je hotela iz gostilne. Eden izmed surovežev jo je udaril s pestjo po obrazu, da se je kar sesedla. Potem sta razgrajala šla v gostilniško sobo, kjer sta planila po gostih. Brez vzroka sta začela mirne ljudi pretepati, lomila sta stole in z njimi tolkla po mizah in po gostih. Razbila sta tudi vse kozarce in steklenice.

Tedaj se je pojavil v gostilni gostilničar Koren, ki je bil že spal, pa ga je šla natakarcica buditi. Ko sta razgrajala zagledala gostilničarja, je eden skočil v kuhinjo, vzel tam dolg kuhinjski nož, drugi pa je vzel iz žepa samokres in z njim strahoval gostilničarja. Oni z nožem mu je nastavljal ostrino na prsi, mu z noževo konico delal na koži križ ter kričal, naj se pripravi na smrt. Med tem je držal njegov tovariš od zadaj naperjen samokres na gostilničarja, da je ves blede in otrpel od strahu pričakoval konca. Takrat so začele natakarcica in služkinje oba razgrajalca prositi, naj gostilničarju prizaneseta. Res sta se unesla in sta spet šla iz go-

stilne. Komaj pa sta prišla na cesto, sta srečala nekega kmeta, ki je šel iz mesta proti domu. Brez povoda sta navalila nanj. Eden je pograbil nekeje palice, drugi pa je navallil kar s pestmi nanj. Oba sta siromaka metala po tleh, ga pretepala in brcala z nogami, dokler ga nista prisilila, da se jima je kleče zahvalil za udarce in v znak zahvale poljubil palico. Šele nato sta ga izpustila in sta med kričanjem izginila proti mestu. Orožniki iz Košakov so te dni ugotovili, da sta ta zverinska junaštva izvršila tkalec Friderik Reich in pekovski pomočnik Ignac Draksler, oba iz Maribora. Za svoje sirovosti zaslužita, da ju pošteno zašijejo. Izgovarjala se bosta seveda na alkohol.

Nočni napad z gorečim bencinom

Blagovica, februarja.

V Žirovšah, samotni vasi nedaleč od Blagovice ob vznožju Limbarske gore so hiše postavljene po večini ob cesti. Le posestnik Matija Cerar, po domače Štornik, biva v leseni hišici za streljaj nad vasjo. Matija je brez svojcev Sestri, ki sta mu prej gospodinjili, sta že umrli in zapustili bratu svoje imetje. Zaradi tega velja Matija, ki nosi že sedem križev, daleč okrog za bogatina.

V nedavni noči je potrkal na Matijevo okno neznanec, češ da je zablodil ter v temi ne ve naprej. Prosil je naj ga povede na cesto. Matija mu je dejal, da nerad vstane, ker je nekaj bolehn. »Pa mi dajte vsaj luč,« je menil tujec. Matija se je umiral, a se je nazadnje le omeščal iz previdnosti ni odprl vrat, temveč le okno. Ko pa je prižgal vžigalico je neznanec briznil z neko pripravo v sobo curek gorečega bencina in pobegnil. Mož je zavpil od strahu, ker se mu je vžigala obleka. Na srečo je bil opran le s haljo, katero je vrzel raz sebe. Videč, da se ogenj širi po sobi in da ga sam ne more pogasiti, je klical na pomoč sosede. Slišali so ga in preprečili nesrečo.

Prestrašeni Matija se je še tisto noč preselil k sosedu. Njegovo stanje je precej resno, saj je ožran po vsem životu. Na vprašanje, ali je poznal napadalca je izjavil, da v naglici ni mogel videti njegovega obraza. Mož se sicer ne zaveda sovražnika, pa je vendar izrazil sum na neko osebo, ki je bila pozneje aretirana. Ali je njegov sum opravičilen, bodo seveda dognali orožniki. V pločevinasti kandelici naidani ob steni na kraju napada, je bilo še nekaj bencina. Čigava je ta posodica, so baje že dognali Nameravanega zločina si razburjeni ljudje ne morejo razložiti. Namen napadalca je moral biti očitno v tem, da bi uničil svoj žrtvi hišo in življenje. Denarja na ta način neznanec pač ni iskal.

Podzemski jamnik ob hiši

Kozjak, februarja.

V Spodnjih Seicah pod Kozjakom, zraven hiše Antona Smoleta so odkrili že l. 1900. podzemsko jamo, ko so razkopavali neko groblje. Ker je pa bila nevarnost, da bi kdo padel vanjo, so jo zamašili. Leta 1922 so vhod iz radovednosti spet odprli, a ga kmalu spet zasuli. Jama je imela do letos mir, toda mladi ljudje so bili radovedni, kaj je v njej. Zlasti domači sin je zmerom ugibal kako bi odprl luknjo. Letos se mu je posrečilo pregovoriti očeta, da mu je dovolil odpreti jamo. Fant se je s svojimi prijatelji takoj spravil na delo. Po dobro premišljenem načrtu so pričeli kopati od vseh strani. Delo je bilo težavno, mnogi so jim početje odsvetovali. Mladenci pa niso odnehali in te dni so prišli pod zemljo skupaj z obeh strani.

Zelo so se čudili, ko so videli, kake lepote so skrite pod zemljo. Že zdaj, ko še ni vse urejeno in preiskano, se vidi toliko lepega kakor v malokateri jami. V njej je izredna množina različnih karniškich tvorb. Tako je podjetnost naših mladeničev odkrila znamenitost, ki je vredna prav tako kakor leot razgled z razvalin kozjaškega gradu, da si jo pridejo tuji in domačini ogledovat.

Radio Ljubljana

od 27. februarja do 6. marca.

Nedelja, 27. februarja: 8.00: Vesel nedeljski pozdrav (ruski sekstet in plošče). 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Veselo rajanje (plošče). 10.00: Verski govor (ravnatelj Jože Jagodic). 10.15: Prenos cerkvene glasbe iz zavra sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. 11.00: Otroška ura (Manica Komanova). 11.30: Nastop učencev Rudolfa Piliha (Rudi Schmidt, Tonček Hofbauer in Albert Fonda). 13.00: Napovedi, obvestila. 13.15: Koncert radijskega orkestra. 16.00: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). 17.00: Kmetijska ura: Gospodarska navodila za marec in tržna poročila. 17.30: Vodopivec: Srce in denar, spevoigra (člani »Grafike«), nato Cimermanov kvartet. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Slovenska ura: Moritati in zabavne pesmi (Fantje na vasi); Brnčani in njihovi običaji (Janjčka Čuček-Kleinmajerjeva). 20.30: Veseli napevi (sodelovali bodo Dragica Sokova, Vida Rudolfova, Banovec, Petrovič in radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Lahkih nog naokrog (plošče).

Ponedeljek, 28. februarja: 12.00: Zvoki z dežele in za deželo (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Operni napevi (plošče). 14.00: Napovedi. 18.00: Zdravstvena ura: Opekline - ozeblina (dr. Brecej). 18.20: Waldteuflovi valčki (plošče). 18.40: Kulturna kronika: Slovenski kulturni program (dr. Stanjo Gogala). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Zanimivosti. 20.00: Operetni odlomki (izvajali bodo člani narodnega gledališča Štefka Poličeva Ivan Gorski, Drago Zupan, Demeter Zebre — klavir in radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Šramelkvartet učiteljskih abiturientov.

Torek, 1. marca: 11.00: Šolska ura: Kar bo, pa bo (veseloigra v štirih dejanjih; dogodivščine Kolobarnika na pustni torek; spisal Drago Košmerlj; izvajali bodo brezposelni učiteljski abiturienti; vodil bo po Mehora). 12.00: Zakaj veseli bi ne peli (znani in priljubljeni napevi na ploščah). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Šramelkvartet. 14.00: Napovedi. 18.00: Magistrov trio. 18.40: Narodnostna vzgoja (Stanko Gogala). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Zabavni zvočni tednik. 20.00: Diredaj na pustni torek (pisan večer ob besedilu Jakoba Zvana in sodelovanju članov radijske igralске družine, terceta sester Stritarjevih in pevskega jazzkvarteta). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Koncert radijskega orkestra in citraški trio »Vesna«.

Sreda, 2. marca: 12.00: Radijski šramel. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Virtuozji (plošče). 18.00: Mladinska ura: Glasbeno oblikoslovje (dr. Anton Dolinar). 18.40: Zgodovina gorenjskih mest (dr. Josip Zontar). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Šah. 20.00: Hoffmannsthal-Zupančič: Slehernik (člani narodnega gledališča v Ljubljani). 21.30: Polnočna revija (plošče). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Četrtek, 3. marca: 12.00: Fantazije in rapsodije (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Slovenske narodne spremljevanjem radijskega orkestra (vel bo Ladislav Rakovec). 14.00: Napovedi. 18.00: Koncert radijskega orkestra. 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: 10 minut zabave (Fran Lipah, član narodnega gledališča). 20.00: Prenos simfonijskega koncerta iz Zagreba. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Baletna glasba (radijski orkester).

Petek, 4. marca: 11.00: Šolska ura: Morje v slovenski književnosti (gl. Slavko Šuster). 12.00: Iz naših krajev (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Narodne pesmi od vseposod (plošče). 14.00: Napovedi. 18.00: Kako si ustvarim svoj dom II. (Cilka Vračkova). 18.20: Igor Stravinski: Žar tica (L'oiseau de feu), suita (plošče). 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). 19.00: Napovedi, poročila.

19.35: Bach: Pasijon po Mateju (prenos z Dunaja). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Plošče. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 5. marca: 12.00: Vožnja neznanokam (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Vožnja neznanokam (plošče). 14.00: Napovedi. 17.00: Vesel delopust (igral bo radijski orkester). 17.40: Obramba mest pred zračnimi napadi (Drago Arčon). 18.00: Šornov šramelkvartet. 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Pregled sporeda. 20.00: O zunanjih politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: »Pepelniki panoptikum« ali pisan večer; besedilo Vinka Bitenca; sodelovali bodo Fantje na vasi in člani radijske igralске družine). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Za vesel konec, (radijski orkester).

Varujmo se nalezljivih bolezni

Vsaka nalezljiva bolezen pomeni za družino pravo nesrečo, največkrat pa tudi za sosede. V največji meri more vsakdo, če se mu je prikradla v hišo nalezljiva bolezen, omejevati to nesrečo, pa tudi uspešno zdraviti obolelega. V knjigi »Boj nalezljivim boleznim« je znani praktični zdravnik dr. Josip Tičar popisal dolgo vrsto onih opasnih nalezljivih bolezni, katerih nastop in zdravljenje bi moral poznati vsakdo, da bi mogel v primeru, če je kateri izmed rodbinskih članov obolet, ukreniti vse potrebno, da se bolezen ne prenese na druge člane družine, zlasti pa ne na sosede. Zdravnik po domače pripoveduje, kako je ravnati z okužencem in kako ga je negovati. V knjigi so pregledno popisane posamezne bolezni, kakor tifus, kolera, griža, davica, ošpice, škrlatinka, koze, malarija, šeni, trahom, tetanus itd. Knjiga stane samo 13 Din, po pošti 16 Din, torej prava malenkost proti velikim koristim ki jih bo prinesla v vsako hišo. Zato jo naj vsakdo takoj naroči pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Selenburgova ulica 3.

Ženski vestnik

Sol v domačem zdravilstvu

Pri vnetju grla (angini) grgraj slano vodo, pomešano z limonovim sokom. Posebno priporočljivo za otroke, če otrok ne zna dobro grgrati. Slana voda z limonovim sokom ne bo otroku prav nič škodovala.

Če je v bolnikovi sobi suh zrak, tedaj zmehči rjuho v slani vodi in jo obesi v sobo. Bolnik bo takoj laže dihal. To tudi razkužuje zrak.

Če te dražijo kašelj, nahanč ali katar, tedaj vdihavaj vročo slano vodo. To narediš tako, da naliješ v lonec kropa, ga osoliš, se nagneš na soparo in jo skozi usta in nos vdihavaš. To delaj seveda v topli sobi in potem ne sineš vsaj nekaj ur na mrzel zrak.

Če teče kri iz nosa, tedaj vsrknj v nos malo slane vode, pa bo kmalu preneala teči.

Če krvavijo dlesni (meso okrog zob), tedaj si usta izpiraj s slano vodo.

Če se zastrupiš s kako jedjo (gobami in sličnim) tedaj raztopi pet zvrhanih žlic soli v pol litra vode in popij v počasnih požirkih. Slana voda navadno povzroči bljuvanje. Po bljuvanju je želodec izpraznjen in s tem odstranjena vsaj prva nevarnost. Seveda je to le prva pomoč, sicer pa je pri zastrupljenju treba takoj poklicati zdravnika.

Za kuhinjo

Šartel. V skledico postavi kvasec iz dveh dek kvasca, žlice sladkorja, žlice moke in štirih žlic mlačnega mleka. V skledi pa mešaj, da narase, 15 dek sirovega masla, štiri deke sladkorja v prahu, dve jajci in naribano lupinico ene limone. Nato primešaj vzhajani kvasec, 42 dek suhe moke in toliko to-

plega mleka, da dobiš srednje gosto testo. Testo osoli in stepaj toliko časa, da se začno delati mehurji in se loči od kuhalnice. Vtepl v testo še pest opranih rozin. Posodo za šartel ali pa kožo pomaži s sirovim maslom, stresi noter testo, razravnaj, pokrij s prtico in postavi na toplo da vzhaja. Vzhajani šartel daš peči v srednje vročo pečico. Peči ga približno dobre pol ure. Ko je pečen, ga zvrni na sito in potresi z vanilijevim sladkorjem.

Ocvrt ohrovt. Majhne in trde glavice ohrovta operi in jih skuhaj v slanem kropu. Kuhani ohrovt ocedi na situ. Ko se ohrovt ohladi, prereži vsako glavico na štiri dele, povaljaj vsak del najprej v moki, nato v raztepenem jajcu in drobtinah ter ocvri na vroči masti.

Riž z jabolki. Skuhaj v treh četrtinah litra mleka četrt kile riža. Riž malo osoli in posladkaj. Ko je riž kuhan in ko se je shladil, primešaj dve jajci, žlico sirovega masla in jabolka. Osem jabolk olup, zreži na drobne krlje in skuhaj v malo vode, da dobiš prav gosto čezano. Ko so jabolka kuhana, jih dobro zmešaj, dodaj od pol limone naribano lupinico in po okusu sladkorja v prahu. Kožo pomaži s sirovim maslom, stresi noter riž, razravnaj in peči približno pol ure, da se lepo zapeče. Pečeni riž po vrhu potresi s sladkorjem in daj na mizo.

Goveje meso v omaki. Na masti prepraži drobno zrezano zelenjavo (tri korenčke, en peteršilj, zeleno in tri čebule). Pol kile govejega mesa zreži na majhne in tenke koščke. Ko se je zelenjava podušila in zarumenila, stresi zraven meso, osoli, malo popopraj in pokrito duši poldrugo uro. Nato potresi po mesu dve žlici moke in ko se moka zarumeni, zalij z vodo in tremi žlicami rdečega vina. Ko vse skupaj vre še pol ure, je jed gotova. Zraven daš makarone, valjance in slično.

Ohrovt na francoski način. Tri do pet glavice ohrovta očisti, operi, razreži vsako glavico na štiri dele in skuhaj v slani vodi. Kuhani ohrovt na situ ocedi. V kozi razbela 10 dek sirovega masla ali masti, stresi na maslo ocejeni ohrovt in žlico drobno sesekljane zelenega peteršilja. Po okusu še osoli, pa naj ohrovt še malo (10 minut) povre in se poduši. Daš kot prikuho z govejim mesom in krompirjem na mizo.

Praktični nasveti

Zamrle šipe umij s toplo slano vodo in zbriši s časopisnim papirjem.

Zamazane preproge zdrigni s slano vodo pa jih boš očistila vse nesnage, a obenem osvežila barve.

Če pereš blago, ki pušča barvo, ga operi v slani vodi, da ne bo šla barva preveč od njega.

Kako pomagati ponesrečenim živalim

To bi moral znati vsak kmečki gospodar, pa jih je vendar tako malo, ki to znajo. Njihova nevednost je kriva, da žival trpi, da je za delo nesposobna in največkrat so gospodarji sami krivi, če žival pogine. Če bi se v boleznih in zdravljenju le malo poučili, bi se mnogokrat obvarovali škode in bolno ali pa ponesrečeno žival ozdravili in si jo rešili.

Profesor za živinozdravstvo dr. Ferdo Kern je spisal knjigo »Prva pomoč ponesrečenim živalim« in ji dodal 96 slik, ki ponazorjujejo popis bolezni in zdravljenje. Kmečki gospodarji, živinorejci se v njej soočajo s sestavo živalskega telesa in zdravili in obkladki. Nauče se iz nje masiranja, kako čistiti in obvezati rane Nadalje po domače razpravlja o puščanju krvi, o poškodbah živali, oteklinah, zlomu kosti, o koliki, napanjanju, solnčarici, zastrupitvi, razkuževanju itd., torej o rečeh, ki jih mora poznati vsak živinorejec. Ali ni pametnejše kupiti si to knjigo, ki stane samo 23 Din, da boste mogli živalim pravočasno pomagati, kakor pa odlašati in potem izgubiti žival, ki stane mnogo več kakor pa ta knjiga. V vsaki hiši naj bi bila ta knjiga. Naročite jo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Selenburgova ulica 3.

Iz Prekmurja

Popravite od povodnji podrti most

Crensovci februarja.

Na tem mestu smo že poročali, da je pri najhujši veliki poplavi Mura odnesla most na našem izmed svojih rokavov in je še zdaj onemogočen promet iz Crensovcov preko gibinskega broda proti Strigovi in Sv. Martinu. Zima gre h koncu in promet je čedalje večji. Poleg tega pa so začeli ljudje delati v gozdovih in spravljati gnoj na njive. Ljudje morajo zdaj seveda čakati s posekanimi drvmi, da se bodo odločilni činitelji zganili in napravili most.

Kakor čujemo se še vedno prerekajo kdo mora ta most napraviti, ali občina Crensovci ali pa občina Gibina. Ponovno pozivamo sresko načelstvo, da reši vprašanje tega mostu. Mislimo, da je bilo časa za premišljanje že dovolj.

Kako »Novine Slovenske krajine« skrbijo za ljudsko prosveto. Za ljudsko prosveto v našem Prekmurju gotovo še ni tako vzorno poskrbljeno kakor v nekaterih pokrajinah na oni strani Mure. Zato pa imaš več činiteljev, ki na svoj način širijo »prosveto«. V Lendavi izhajajo »Novine Slovenske krajine«, ki so nedavno takole poučile svoje čit

tatelje: »Kakši katoličanec, takše liste čte. Neki širitec nam piše iz Gornjega, da je ponujavo naše katoličanske Novine pri katoličanskih hišaj i odgovorili so njemu, da majo naročeno »Domovino« i jo čtejo, pa se njim dopadne. Gotovo, komi je ne za jakostno življenje, raj čte protikršćanske liste, kak krščanske, ar tej ga ne opominajo, naj se varje greha, krščanski pa so to dužni vćiniti. Ali na božem sodi ne de mogo takši slab katoličanec odgovoriti na eta pitanja: 1. Zakaj si čteo liste, štere ti je moja Cerkev zabranila čteti? 2. Zakaj si podpirao s svojimi penezj slab tisk, ki je sramotio mojo vero i pogubľao duše? 3. Zakaj ne si šteo svoj domači krščanski list i poleg njega druge krščanske liste, ki so ti ponujali zdravo vretino za dušo i širili mojo diko? 4. Zakaj si spačo svojo famijlo i vnoge druge duše po slabom tisku i s tem, da si zametavao dober domači krščanski tisk? Jeli de Večni Sodnik zadovolen slab katoličanec, s tvojim zagovorom, ka sam zato čteo slab list ar je več kepov i več papira bilo notri? Povej, jeli te reši ta izgovor obsodbe? Nikdar ne.« Tako torej pravijo »Novine« slovenske krajine. Prekmurci, ki čitamo »Domovino«, se čudimo, kako more kdo »Domovino« očitati kaj zlega. Kaj nas imajo »Novine Slovenske krajine« za tako bedaste, da bomo sedli na tak lim? V »Domovini« nismo še nikdar čitali česa protiverskega, pač pa poučnega. Česar ni v »Novinah Slovenske krajine«, ki niso nič drugega kakor kup velike duševne siromašćine in njenega šćiva noben človek če je le malo brihten, ne prebavi zľahka.

Borba policije s pobesnelimi maškarami

V praškem predmestju Žižkovu so v noči na nedeljo 6. t. m. priredili veliko maškardo v neki razvpiti gostilni. Ko so gostje bili najbolj razposajeni, so se zdajci odprla vrata in v dvorano je pridrvelo šest maškar, ki so bile okrinkane kot kaznjenci. Gostje so nove maske sprejeli z velikanskim veseljem. Može, ki so pridrveli v dvorano, so bili opravljeni v tako kaznjensko obleko, kakršno nosijo kaznjenci praške kaznilnice.

Se je vse veselo kričalo, ko so se vrata v dvorano vnovič odprla in vanjo je planilo 20 stražnikov z revolverji v rokah. Policija je prihitela, da bi prijela tiste »kaznjence«. Poveljnik policije je zaklical: »Roke kvišku! Nihče naj se ne premakne s svojega prostora!«

× Papaninova znanstvena odprava rešena ledene plošće. Zadnjič smo poročali, da je prišla v nevarnost skupina ruskih ućenjakov pod vodstvom Papanina, ki se je že lani utaborila na veliki ledeni plošći v severnih polarnih krajih v svrhu raziskovanja polarnega ozemlja. Ledeno ploščo je morski tok počasi zanašal proti Grenlandu in nastajala je čedalje večja nevarnost, da se plošća razbije. Tudi hrane je začelo primanjkovati. Da reši Papanina in tovariše, sta zaplula proti ledeni plošći dva ruska ledolomilca. Zdaj poročajo, da so 19. t. m. rešili Papanina in tovariše. Ledolomilca »Tajmir« in »Murman« sta po težavni poti prodrla tik do ledene plošće, na kateri je bilo Papaninovo taborišće, in sta vzela na krov vse člane odprave, vse instrumente in vso važnejšo opremo taborišća. Oba ledolomilca sta takoj nato krenila nazaj proti jugu.

× Razlastitev cerkve v Rusiji. Moskovska »Izvestja« objavljajo uradne podatke o razlastitvah premoženja ruske pravoslavne cerkve v poslednjih 20 letih. Po teh podatkih je ruska vlada razpustila 676 samostanov ter podržavila 436 samostanskih mlekarn, 620 živinorejskih farm, 1112 stanovanjskih hiš, 704 hotele in gostilne in 227 bolnišćnic in zavetišč. Na bivši samostanski zemlji je naselila več kakor poldrugi milijon delavcev in državnih uradnikov. Vrednost vsega cerkvam odvzetega premoženja znaša sedem milijard rubľjev (okrog 60 milijard dinarjev).

ra! Na te besede pa je nekdo izmed maškar iz svojega revolverja ustrelil v veliko električno obľoćnico, ki je takoj ugasnila. Tisti trenutek je nekdo drugi že ugasil vse druge luči v dvorani. Nastala je tema.

Zenske so začele vrišćati, moški pa preklinjati, metati stole in vrčke k vratom, kjer so stali stražniki. Vmes so se slišali udarci z gumijevkami in palicami hkratu z jećanjem tistih, ki so bili zadeti. Priti je morala na pomoč še nova policijska četa, ki je poklicala še gasilce in reševalce. Uspeh te maškardne je bil tale: 14 maškar so morali prepeljati v bolnišćnico, 28 na policijo, tri ženske in dve moški maškari pa so morali vtakniti v prisilne jopiće, ker so čisto pobesneli.

× Kako se izvrši poroka v Nemćiji. Civilna poroka v Nemćiji se izvrši takole: Ko stopita ženin in nevesta v poročno dvorano, zaigra v ozadju godba. Zatem pregleda poročni uradnik, ali so listine v redu, nato vstane in slovesno nagovori poročni par z besedami o pomenu družine in o čistokrvnem plemenu. Po nagovoru stavi nekaj obrednih vprašanj. Godba igra ves čas in naposled odpojejo vsi navzoćni himno »Deutschland über alles«, priče podpišejo poročno listino, poroćenca izmenjata prstana in poroka je konćana.

× Novi zobje na stara leta. Turku Mardirosu Tatoienu, ki je najstarejši prebivalec Kanade, so kakor pišejo listi, zrasli novi zobje, čeprav šteje že 108 let. Rasti so mu začeli pred tremi leti, ko mu je zobni zdravnik populil zadnje ostanke starih zob. Starec se počuti zdaj zelo dobro, saj lahko spet uživa trda jedila. Primeri, da dobi človek na stara leta nove zobe, so silno redki in ućenjakom se še ni posrećilo pojasniti tega pojava. Leta 1926. je dobila 92 let stara Nemka Katarina Reimersova nove zobe. Zdravniki so preućili način starkinega življenja in ugotovili, da je starka v vsakem pogľedu povsem normalna.

× Odlikovanje, ker je prijel nevarnega morilca. Pred nekaj meseci je pariški policijski nadzornik Emil Bourquin prijel morilca Weidmanna, ki je bil umoril vrsto žensk. Te dni so policijskega nadzornika zaradi tega junaškega dejanja, ki je bilo ne-

varno, odlikovali z zlato kolajno. Odlikovanje mu je izročil njegov predstojnik Mondanel. Ko je bil Bourquin takrat hotel prijeti Weidmanna, je morilec na policista ustrelil z revolverjem. Krogla je preluknjala policistov klobuk, njega samega pa ni poškodovala. Vendar se Bourquin strela ni prav nič ustrašil, temveć je planil na morilca in ga s kladivom pobil na tla, da je zloćinec nezavesten obležal. Nato pa ga je zvezal in odvedel na policijo. Pri slavnosti odlikovanja je predstojnik vprašal Bourquina, zakaj ni streljal tudi on, ko je morilec streljal nanj. Bourquin, ki je pravi orjak, je odgovoril: »Se s kladivom sem ga udaril samo toliko, da je omedlel. Zloćinca sem namreć hotel čim bolj nepoškodovanega izročiti rokam pravice.«

× Šele kot general se je naučil pisati. Ruski komisarijat za vojsko v Moskvi je pravkar izdal knjigo o ruskih maršalih. Kakor je posneti iz te uradne knjige, se more ponašati z višjo izobrazbo edinole maršal Jegorov, zakaj maršala Blücher in Vorošilov imata izobrazbo osnovne šole. Maršal Budjeni pa sploh nima nikake šolske izobrazbe. Pisanja se je naučil šele po boljševiški revoluciji, ko je bil že general.

× Čez 15 minut je spet oživel. V neki bolnišćnici v Rimu je profesor Chiasserini operiral 70 let starega bolnika. Operacija se je dobro posrećila, toda takoj po operaciji je operiranemu bolniku naenkrat zastalo srce. Zdravniki so dolgo poskušali, kako bi oživili zastalo srce, nazadnje pa je profesor začel masirati srce. To je rodilo uspeh. Po 15 minutah je začelo srce spet biti. Bolnik je bil tako rešen.

× Hiša se je pogreznila. V nižjeavstrijskem kraju Möstelbachu sta v neki majhni hišici živela priletna zakonca. Te dni pa sta naenkrat zasiljala pod seboj čudno pokanje. Zena je prva zbežala ven. Za njo pa jo je ucvril tudi moć. Komaj sta bila dobro zunaj, sta videla, kako se je hiša začela pogrezati v tla, kjer je kmalu s trušćem izginila. Preiskava je dognala, da je hiša izginila v skriven hodnik, ki ga nihče ni poznal, ker so bili dohodi vanj že zasuti. Hodnik je bil narejen že ob času 30 letne vojne, kakor pripoveduje ustno izročilo, ljudje pa seveda že niso več vedeli, kje je bil narejen.

× Celo zbirko pip ima. Društvo predavateljev v Parizu je imelo po letnem zboru te dni svećano večerjo, katere se je udeležil tudi znani francoski državnik Herriot. Kakor običajno, je prišel Herriot tudi na to večerjo s svojo večno pipo v ustih. Naprosili so ga, naj ob tej priliki tudi on izpregovori nekaj besed, saj je znan kot zelo šaljiv govornik. Herriot je ob tej priliki na zelo svojstven način pripovedoval, kako njegova pipa pomaga pri političnem delu. Če se poglobi v kajenje pipe, mu prihajajo misli kar same od sebe in najtežavnejša vprašanja se z lahkoto rešujejo. Ob koncu svojega govora o pipi in politiki je Herriot še dodal, da je dobil od premnogih znancev in prijateljev doslej v dar že na stotine pip, ki jih je vse spravil, tako da bi danes lahko poklonil Franciji dokaz zanimivo zbirko najraznovrstnejših pip.

× Kitovo srce je veliko kakor cel vol. V pristanišće v ameriškem mestu San Franciscu se je zatekel kit, dolg 20 m. Žival si zdaj zaman prizadeva, da bi našla izhod na prosto morje. Z udarci svojega mogoćnega repa dela valove, ki so nevarni čolnom. Pristaniška oblastva so bila prisiljena povećati redarsko službo, da lahko zadržujejo radovedno množico, ki ima s kitovimi plavalnimi vajami seveda veliko veselje. Zdaj so se odloćili za lov na kita, ki mu bodo prisostvovali tudi snemalci velikih hollywoodskih filmskih družb. Razburjenje meščanov San Francisca si lahko razlagamo, če primerjamo velikost kitovih udov z udi drugih živali. Jetrta tako velikega kita imajo velikost krave, srce mu je veliko kakor vol. Kitovo olje in kitova mast sta glavna pridobitka iz takšne živali, ki tehta do 70.000 kilogramov. Kitova moka je zelo dragocen dodatek k živinćki krmi. Dragocene pa so tudi druge snovi, ki jih dobivajo od kitov, kakor ribja kost, ribje olje in drugo.

Pleničke je prala - seveda - z Radionom ...

*toda kako sivkasta je blazina, ki ni
bila oprana z Radionom!*

Zato je sklenila: v bodoče bom prala vse svoje perilo z Radionom, ker ljubim blesteče belo, zdravo perilo! Pri kuhanju z Radionom se razvijajo milijoni kisikovih mehurčkov, kateri skupno z milnico prodirajo skozi tkanino, ki jo temeljito operejo. Tako poslano perilo blesteče belo in se mu že od daleč pozna, da je bilo oprano z Radionom.

Schichtov

RADION varuje
perilo

Mali oglasi

VODNE TURBINE

vseh velikosti ugodno naprodaj. Tehnična pisarna ing. Borštnar, Ljubljana, Pražakova 8.

PRODAM

kromatično harmoniko, 140 basov, 102 prima, troglasna. Cena po dogovoru. Mivec Anton, Trbovlje I, Loke 2.

MIZARSKEGA POMOČNIKA

ki razpolaga z nekaj gotovine sprejemem za skupno izdelavo večjega naročila. Zaposlenje je stalno. Mizarstvo Maribor, Gregorčičeva 8.

PRODAM HIŠO

s 1700 kvad. metrov zemlje. Cena 12.000 dinarjev, dvajset minut od postaje Ponikve ob južni železnici. Lastnik I. Drole, Tržišče 18, Rogasška Slatina.

TESAČI

20 dobrih tesačev za prage dobi dobro in stalno delo, zaslužek dober, oglasite se takoj pri Ivan Veršec, Podčetrtek.

POROČITE SE SREČNO

in bogato, samo potom našega zavoda. Imamo tisoče kmetijskih deklet, mestnih gospodičen, vdov, med njimi ogromno število Slovenk, z različnimi dotami, do milijon dinarjev takoj za poročiti. Pojasnila daje, Union, Zagreb 2.

LEPA SADNA DREVESA

zajamčena rodovitnost, zahtevajte seznam. Drevesnica Šauperl, Sv. Barbara pri Mariboru.

KROJAČU

ki ima veselje do gostilne, oddam isto na račun. Ponudbe upravi »Domovine« pod »Gostilna zraven trgovine«.

»MIGLJAJ USODE«

je naslov velikega ljubavnega romana, ki ga pravkar prinaša »Družinski tednik«. Zahtevajte eno številko popolnoma brezplačno na ogled! »Družinski tednik«. Ljubljana 345.

KRASNO IZBIRO

vorzorcev za ročna dela dobite v Nifergalovi predtiskariji, Maribor, Koroška c. 1.

HRANILNE KNJIZICE

vrednostne papirje, 3°/_o obveznice, za likvidacijo kmečkih dolgov stalno kupujem Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova 14. Telefon 35-10.

JESEN — ZIMA — USIANI

mariborskih tekstilnih tovarn, pristanobarvni, brez napak, in sicer: Paket serija R z vsebino 16-20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo Paket serija T z vsebino 4 m čisto volnena blaga za žensko obleko v najmodernejših vzorcih. Pri naročilu prosim navedite barvo. Vsak paket Din 128.— Reklamni paket serija K, vsebina 20 25 m boljšega flanela za moško, žensko in otročje perilo v najlepši sestavi, paket Din 136. Dajte specialni paket »Original Kosmos D« z vsebino 17-21 m la barhentov za ženske obleke, bluze, in prvovrstnih flanelov za pidžame, žensko moško in otročje perilo za izjemno ceno Din 150. Paket serija »Z« z vsebino 3-3 20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč in sicer: Z št 1 Din 130.—; Z št 2 Din 160.—; Z št 3 Din 250.—; zadnji la kangarn. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Pišite še danes obče znani, stari, solidni razpošiljalnici »Kosmos«, Maribor, Krajca Petra trg. — Nešteto priznanj zadovoljnosti odjemalcem na razpolago!

Dunajski velesejem

od 13. do 19. marca 1938

ZNATNO ZNIZANE VOZNE CENE.

Brez potnega vizuma! Z velesejmsko legitimacijo in potnim listom prost prestop meje v Avstrijo. Madžarski prehodni vizum se bo dobival na podlagi velesejmske legitimacije na meji. Znatno znižane vozne cene na jugoslovenskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranskem morju in v zračnem prometu. — Pojasnila vseh vrst in velesejmske legitimacije (po 50 dinarjev) se dobe pri

WIENER MESSE, A.G., Wien VII.

in pri častnih zastopstvih v LJUBLJANI, ki so: Avstrijski konzulat, Tyrševa cesta 31; Zveza za tujski promet v Sloveniji (Putnik), Tyrševa c. 1; podružnica Zveze za tujski promet (Putnik) v Mikličevem hotelu nasproti glavnemu kolodvoru in druge podružnice.

SAMO Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapesna ura Shock Proof, lepo kromirano obhiše s svetlečimi številkami in kazalci. Din 98.—

63796 Ista z anker kolešjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem. Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolešjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem. Din 260.—

Zahtevajte cenik, zastoj in poštne prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokollirana tovarna ur v švic.

Kupuj domače blago!

TOPLA OBUTEV — NAJBOLJŠI VARUH

19.—

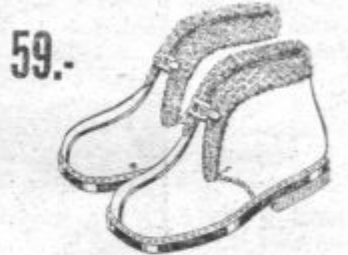
49.—

Najboljši prijatelj solskih otrok za deževne in mokre dni so naše galoše, ki ne propuščajo vode, ne mokrote. Za majhen denar si bodo Vaši malčki obvarovali dragoceno zdravje. — Od št. 31 do 34 din 25.—, od št. 35 do 38 din 29.—.

Snežni čevlji za otroke, gorko podloženi, vam varujejo otroke pred mokočo in prehlado. Od št. 31 do 35 din 59.—

39.—

59.—

Zerski nizki čevlji, vsi iz gumija, elegantne zunanosti, vam bodo služili bolj praktično in bolje od katerih koli drugih čevljev v deževnem in blatnem vremeu. Njihova cena je tako nizka, da jih more kupiti tudi najsiromašnejša ženska.

Gorki otroški čevlji, izdelani iz finega usnja, gorko podloženi in obšiti s flaso kožuhovino.

35.—

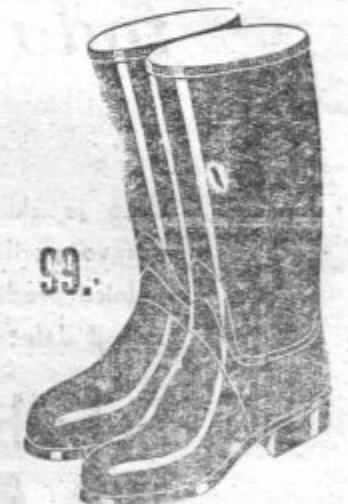
45.—

Zenske galoše iz gumija z napol visoko peto s podložnimi kontami in z robom bodo varovali Vašo obutev mokrote in blata v deževnih februarjskih dneh.

Zadnja novost: Elegantne ženske galoše, gornji del iz lahke prožne snovi, zaradi česar so galoše nenavadno udobne.

39.—

59.—

Elegantne in močne moške galoše s posebno ojačenim podplatom vam varujejo čevlje pred mokočo, dom pred blatom.

Rata

Na teh škornjih so olajeni vsi občutljivi deli, da bi vam datje in čim bolj služili delavcu in kmetu.

Brezplačen pouk v igranju!

klavirske harmonike od Din 480.

Zahtevajte brezplačen katalog!

MEINEL & HEROLD — MARIBOR ST. 104

Za smeh in kratek čas

MNOGO PLOŠČ

A: »Salament, koliko gramofonskih plošč imaš! Menda si vložil v nje vse svoje premoženje.«

B: »Kaj še! Kupil sem samo eno in jo vtel na oknu vse dni. Druge plošče so mi potem kupili sosedje.«

DVA MODELA

Slikar: »Oprostite, gospod, vaša hčerka mi tako ugaja, da vas prosim, ali bi jo smel porabiti za model, ko bom slikal angela.«

Oče: »O, prosim, prosim! Če potrebujete tudi model za hudiča, vam pa pošljem svojo taščo...«

NESPORAZUM

Miha: »Zob me boli. Nobeno sredstvo mi ne pomaga.«

Gašper: »Če pa mene kaj boli, me žena tako dolgo poljublja, da bolečine minejo. Poskusi še ti to!«

Miha: »Ni slaba misel. Ali je tvoja žena zdajle doma?«